

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 349, 2 Mart 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

İŞÇİ ARKADAŞ! 1 MAYIS'a HAZIRLANIYOR MUSUN?

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Burjuvazi kendini yönetemiyor, halkı nasıl yönetecek

Merhaba yoldaşlar, TKP'de ve yayın organımız *İşçinin Sesi*'nde çalışan tüm yoldaşlara başarılar dilerim.

Yazıma başlarken, şunu söylemek istiyorum ki, burjuvazinin giydirdiği tektip elbiseyi, Türkiye cezaevlerinde yatan binlerce devrimci giymemek için yıllardır savaşırken, Yağcı'lar memnuniyetle giydiler. Gazeteler de bunu, sanki Yağcı'lara ayıp yapılmış gibi verdiler. Yağcı'nın, içeride yatan binlerce devrimci insandan nesi, neresi fazladır ki. İçeride yatan insanlara uygulanan, tabii, ona da uygulanacaktır.

Yoldaşlar, biraz da buradaki gelişmelerden haber vereyim. Paris'teki çalışmalarımızı eskisine oranla daha düzenli ve hızlı bir şekilde sürdürüyoruz. Yalnız şu 3-4 aydır aksattığımız toplantılarımıza (seminerler) bu cumartesi günü tekrar devam ederek, bu aksaklığı da gidermiş olacağız. Son 2-3 aydır, buradaki çalışmalarımızdan dolayı olsa gerek, sempatizanlarımızın, çevremizdeki insanların sayısı, bayağı büyük gelişme göstermektedir.

Biz de bu insanlara daha da sıcak ilişkiler kuruyoruz. Partimizin politikasını anlatmak, o insanlarla içiçe olabilmek için çalışmalarımızı daha da hızlandırıyoruz.

Yoldaşlar, gene Türkiye'ye döneceğim. Türkiye'de burjuvalar arasında öyle bir kavga var ki... Üstelik kavga gittikçe büyüyor. Bu büyüme neyi gösteriyor? Burjuvazinin artık kendi kendini idare edemez durumda olduğunu gösteriyor. Peki bu insanlar, işçi sınıfını ve emekçi halkı nasıl idare edeceklerdir?

Türkiye'de yaklaşan devrimci durumun ve yükselen savaşımın önünü çekecek işçi sınıfı, güvenebileceği bir parti aramaktadır. Belki önceden, resmilere güvenen, resmilerin görüşünü savunan insanlar da vardı ama artık resmilerin kendilerini satarak, gidip burjuvaziye teslim olmaları, o insanların da güvenini çoktan kaldırıp attı. Bu durum, bizlerin çalışmalarımızı eskisinden daha hızlı yürütmemizi gerektiriyor. Fırsatlardan yararlanmak gerek.

En büyük işçi sınıfı, başka büyük yok.

A. Yenilmez

Net ve temiz bir ayrılık oldu

Değerli Yoldaşlar,
Yılmadan çalışarak *İşçinin Sesi* yayınlarını hazırlayan emekçi yoldaşlar. Size bir mektup yazmayı düşündüm.

Çok memnunum ki, TBKP adı altında burjuvaziye satılıp, ondan sonra aman demeye başlayan hainlerden, kendimizi net ve temiz bir şekilde ayırdık. Ayırmaya da devam ediyoruz. Bunun örneği, son afişimizdir.

Orak ve Çekiç'imizi gören anti-komünistler ve devrim kaçkınları, kaygılanıyor ve korkuyorlar. Çünkü orak ve çekiç, işçi sınıfının devrimci geleneğinin simgesidir. Ayrıca kıpkızıl afişimizin üzerindeki sloganlar da, burjuvaziye teslim olanları güzel bir şekilde sergilemektedir. Afişimiz, sınıfımıza yakışır savaşkan bir partinin nasıl olması gerektiğini göstermektedir.

Afişimizde *İşçinin Sesi* takısı olmadığı için gazete satışlarımız sırasında, atelye işçilerinin bir kısmı bize çeşitli sorular soruyorlar. Biz de yanıtlıyoruz.

Burjuva yanlısı Yağcı'lar, komünizmin K harfine bile layık kişiler değillerdir. Hiçbir zaman da olamayacaklardır. Nasıl ki, az oportünizm az hamileliğe benzerse ve eninde sonunda çocuk doğarsa, az teslimiyetin de sonunu gördük.

Biz onları iyi tanıyoruz. Son olaylarla, işçi sınıfımız da onları bir kez daha ve daha iyi tanıdı.

Yoldaşlar, gazete satışlarımız, aralıksız olarak sürüyor ve hızlanıyor. Atelyelere gidiyoruz. İşçilerle sohbet ediyoruz. Sohbetlerimiz, siyasal gelişmeler, işçilerin sorunları ve Türkiye'deki durum üzerine yürüyor. İşçiler anlattıklarımızı zevkle dinliyor ve görüşlerimize katılıyorlar.

Ayrıca, yoldaşlarla birlikte programın eğitim çalışmalarını yapıyoruz. Yeni sempatizan yoldaşlar, çalışmalarımıza katılıyorlar. Eğitimimiz disiplin ve neşe içinde geçiyor.

Yoldaşça selamlar.

Seyit Avcı

Öteki siyasetler hazır pilava kaşık sallıyorlar

Yoldaşlar,
Resmilerin yöneticilerinin, yani Yağcı'ların Türkiye'ye dönmesiyle birlikte gerek siyasal hareketler, gerekse işçiler arasında legalizm hastalığı tartışılmaktadır.

Siyasal hareketlerin şu ana kadar net ve açık bir fikri yoktur. Varsa da yeterli değildir. Getirdikleri görüşler kimseyi tatmin etmiyor. Yalnızca resmilere kızıp duruyorlar. En ileri noktada söyledikleri bazı şeyler de bizim yıllar önce söylediğimizden daha geri düzeydedir. Bizim yıllar önce söylediklerimizi öteki siyasal hareketler şimdi "kendi görüşleri" olarak görüyorlar. Bu, hazır pilava kaşık atmaya benziyor.

İşçiler arasında ise, resmi yönetimin burjuvaziye teslim olduğu, bu teslimiyetin ardında, perde arkasında yatanın da *bir anlaşma* olduğu konuşuluyor. Bu arada bir lokanta işçisiyle bu konuda bir sohbetimiz oldu. Yaptığımız sohbeti olduğu gibi merkez organa aktarıyorum.

İşçi arkadaş "siz bu dönüşü nasıl değerlendiriyorsunuz" sorusunu yöneltti. Ben de bu dönüşün Türkiye burjuvazisiyle bir pazarlık sonucu olduğunu, ayrıca, yıllardır resmilerin sevdası haline gelmiş olan legalizm hastalığından kaynaklandığını söyledim. Türkiye devrimine ihanet ettiklerini, proletarya diktatörlüğünü reddettiklerini, dolayısıyla sosyal demokrat partilerden hemen hemen hiç farklarının kalmadığını, özünde onlardan farklı düşünmediklerini anlattım. İşçi arkadaş söylediklerime olduğu gibi katılarak, bu düşünceme hak verdiğini söyledi.

Daha sonra sohbet koyulaştı. Konu komünistlikten açıldı. İşçi arkadaş komünist bir insanın nasıl olması gerektiğini sordu. Bu soruya verdiğim yanıtta, komünistin diyen kişinin örgütsüz olamayacağını, komünistlerin komünist partisinde örgütlenmesi gerektiğini belirttim. Karşımızdaki düşmanın, ancak işçi sınıfının örgütlü savaşımıyla yenilebileceğini vurguladım. Sohbetimizi olumlu bir havada bitirdik.

İşçiler görüşlerimizi ilgiyle dinliyor ve bizi anlıyorlar. Daha çok işçiyi çevremize, partimize kazanmalıyız.

Yaşasın proletarya diktatörlüğü!

Yaşasın komünizm, yaşasın TKP'miz!

Tuncel Marşçı, Paris

8 MART KUTLU OLSUN

Bu yılki 8 Mart'ın özelliği: Kadın neferlerden iyi haberler

Dünya kadınlar günü tüm işçi ve emekçi kadınlara kutlu olsun.

Bu 8 Mart'ı, Türkiye'de kadın işçilerin, emekçilerin, sınıf mücadelesinde giderek daha aktif, militan bir yer aldıkları koşullarda kutluyoruz.

Kadın işçiler, sınıf mücadelesinde işçi ordusunun, artık vazgeçilmez militanları olmaya başladılar. Disiplinli ve kararlı grev gözcülüğü yapıyorlar. Gecekondu yıkımlarında, polise karşı yiğitçe döğüşüyorlar. Devrimci tutukluların hakları için inatçı bir mücadele veriyorlar. Nerede ne protesto, nerede ne işgal varsa, orada onlar davarlar.

Burjuvazi kadınların bu militanlığından ölesiye korkuyor. Korkmakta haklıdır. Kadının katılmadığı devrimci mücadele zafere ulaşamaz. Öte yandan, sınıf mücadelesine kadının yığınsal ve aktif katılmaya başlaması, dev işçi alternatifinin, derin bir devrimci dalganın ve zaferin yaklaşmakta olduğunun habercisidir. Kadın neferler iyi haberler veriyorlar.

Bu yıl 8 Mart'ı, bu iyi haberlerden kaynaklanan, daha derin bir coşkuyla kutluyoruz. Yaşasın 8Mart!

Merkez Organ dağıtımında bir Avrupa deneyi

Bir partinin yığınlarla bağ kurmasında en önemli silah, merkez yayın organıdır. Bu silahı iyi değerlendirebilmek için, merkez organı en geniş kesimlere ulaştırmak gereklidir. Yayın dağıtıldığı oranda, partinin etrafında geniş halkaların oluşması kaçınılmaz olacaktır.

Bu anlamda partimizin merkez yayın organının dağıtımını artırma hedefi, tüm dağıtımcı ve okuyucu yoldaşlara yeni yeni sorumluluklarıı da beraberinde getiriyor. Hedef genişlediği oranda partiye yeni bir ivme kazandıracaktır.

Bir bölgedeki dağıtım ağı içinde uzun bir süredir biriken deneyleri yoldaşlara aktarmak, istiyorum.

Bölgemizde planlı bir yayın dağıtımına başladığımızda, önce elimizdeki tüm olanakları çıkardık. (Yani, dağıtımcı sayısı, okuyucu sayısı, okuyucunun yeri ve konumu, iş durumları, gazetenin kaç gün içinde dağıtılması gerektiği gibi.)

Bölgeleri böldük ve her bölgede hangi sokakta ve numarada işyeri varsa sıraladık. Lokanta ve kahveleri ayrı bir statüde guruplandırdık. Bölgelere göre, dağıtımcı yoldaşları belirledik ve formları hazırladık. Her dağıtım sonunda sonuçlar formlara işlendi. Formda gazeteyi, kim satmış, kime satmış, hangi tarihte satmış, ilişkileri nasılmış ve herhangi bir tartışma gündeme gelmiş mi, hepsi hakkında bilgi var.

Böylece, gelecekteki satışları daha iyi planlamak için gereken veriler elde edilmiş oluyor. Örneğin, aynı bölgeye, bir sayı bir gurup, gelecek sayı bir başka gurup çıkıyor. Biri 10 gazete satar, öteki 5 gazete satarsa o zaman çalışmada bir bozukluk olduğu ortaya çıkıyor ve hemen müdahale etmek mümkün oluyor.

Gazete dağıtımını daha başarılı yapmak için, bizce, birkaç noktaya dikkat etmek gerekir.

Birincisi, gazete dağıtımı, bir yük olarak değil, gönüllü bir görev olarak görülmelidir.

İkincisi, dağıtımı iyi örgütlemek ve denetlemek gerekmektedir.

Üçüncüsü, bölgeyi iyi tanımalı, guruplandırmaları iyi yapmalı ve guruplar arasında uyum sağlanmalıdır.

Şuna inanıyorum yoldaşlar: Eğer görevimizi iyi yaparsak, bugün konulan dağıtım hedefi, yarın devede kulak kalacaktır. Ama, gazetenin örgütleyici rolünü iyi anlamaz, gazete sattığımız insanlarla ilişki içine girmezsek, yalnızca sayı yükseltmek yetmez. Bu nedenle her okuyucu ve dağıtımcı yoldaş, sattığı her gazeteyi bilinçli bir ilişkiye dönüştürmeye çalışmalıdır.

Haydi 10 bine.

Z. Çakır, Paris

Gazete satışları öğretici oluyor

Değerli Yoldaşlar,
Bugünlerde Paris'te yürüttüğümüz çalışmalardan bahsetmek istiyorum.

Yoldaşlar, çalışmalarımızın büyük bir bölümünü daha çok gazetemizin satışına ayırıyoruz. Gazetemizin daha çok satılması için uğraşıyoruz. Yoldaşlarla ayrı ayrı semtler dolaşıyor, gazete satıyoruz. Bu arada ilginç olaylarla karşılaşıyorum. Size bir örnek verebilirim.

İki yoldaşımla birlikte gazete satarken bir atölyeye girdik. Oradaki işçilere gazetemizi göstererek, alıp okumak istiyor musunuz diye sorduk. Bir işçi gazetemizi almadan önce başlıklarına göz atıp, "beğenirsem alırım" dedi. Biz kabul ettik, gazetemizi alıp baktı. Yağcı ve Sargın üzerine yazılan yazıyı okuduktan sonra, gazeteyi çok ilginç bulduğunu söyledi. Bize Yağcı ve Sargın hakkında soru sormaya başladı. Biz de, onların yaptığı, Türkiye devrimci hareketine ihanettir, onlar burjuvaziyle anlaşma sonucu Türkiye'ye dönmüşlerdir dedik.

Yağcı ve Sargın hakkındaki sorulara daha detaylı yanıt arıyorsanız gazetemizi okumalısınız dedik. Kabul ettiler.

Evet yoldaşlar, bizlere büyük görevler düşüyor. Bu görevleri yerine getirmek için canla başla çalışacağız.

Cavit Deniz

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,
Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

BİLDİRİ

TKP İstanbul Bölge Komitesi'nden deri işçilerine:

Yiğit deri işçileri,

Dört ay süren şanlı bir grevi başarıyla bitirdiniz. Deri işkolundaki grev, Türkiye işçi sınıfının savaşımına büyük bir ivme kazandırdı. 12 Eylül sonrasının en önemli hak artışlarını getirdi.

Bu toplu sözleşmenin üzerinden birkaç ay geçmeden işverenler, işçi sınıfına, sendikamıza karşı saldırıya geçtiler. Grevdeki yenilgilerinin acısını çıkarmaya çalışıyorlar. 500'e yakın deri işçisi işten çıkarılmıştır. Mart ayındaki ikinci yıl zammından yararlanılmasın diye sendikalı işçiler işten çıkarılmakta, sonra ya düşük ücretle yeniden işe alınmakta ya da sendikasız işsiz işçiler atılanların yerini almaktadır.

İşçi arkadaşlar, Deri-İş üyeleri;

İşçilerin anlık çıkarları farklı olsa da, hatta çelişse de, onların uzun vadeli çıkarları birdir, aynıdır. Özellikle saldırı altında olduğumuz şu zor günlerde anlık, kesimsel çıkarlara teslim olmamak, birliğimizi sıkılamak gerekir. Unutmayalım, işçilerin gücü birliğinde yatar.

İşverenlerin saldırısına karşı sendikamıza sahip çıkalım. Sendikal birliğimizi pekiştirelim. Sendikasız işçileri sendikalaştıralım. İşveren sendikalı işçiyi çıkarıyor da ne yapıyor? Sendikasız işsiz işçiyi alıyor.İşli işçi ile işsiz işçinin birliğinin olmamasından yararlanıyor. Öyleyse, işsiz işçiler de sendikalaştırılmalıdır.Kadınların, gençlerin, çocuk işçilerin kazanılmasına, örgütlenmesine özel önem verilmelidir. Kazlıçeşme'de sendikasız tek bir işçi bile kalmamalıdır.

İşçi arkadaşlar,

İşsiz işçi arkadaşlarımızla dayanışmak en başta gelen görevimizdir. İşten atılanların çoğu grevin militan öncüleridir. Bu arkadaşlarımızı yalnız bırakmayalım. Sendikalar yasası sendikaların elini kolunu bağlamıştır. Sendikamız yasal olarak işsizlerle dayanışma yapamamaktadır. Bu durum işli işçilerle işsiz işçilerin dayanışmasında yeni, yaratıcı örgütlenmeleri, fabrikadan fabrikaya, işçiden işçiye dayanışmayı örgütleyecek organları gerektiriyor. Sendikamızla uyum içinde çalışacak bir *İşçi Dayanışma Sandığı* örgütlemek artık bir zorunluluk olmuştur. Sendikamızın böyle bir örgütlenmede başı çekmesi, işe girişmesi için sendikamızla konuşalım. Sendikamızın böyle bir girişimi gerçekleştirmesini sağlayalım.

Sendikacı ve işçi arkadaşlar,

İşçinin birliğini sağlamış bir sendika, ücret ve çalışma koşullarını işkolu düzeyinde belirleme ve bunları işverenlere dayatma olanağına sahiptir. İş haftasının 35 saate düşürülmesi, kadın ve çocuk işçiler için eşit işe eşit ücret verilmesi, ücretlerin haftalık ödenmesi, yan ödemelerin de ücrete dahil edilerek toplu sözleşmelerin basitleştirilmesi ve brüt ücret yerine net ücret üzerinden yapılması, işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzük ve normlarının uygulanması gibi istemleri işverenlere dayatabilir. Bu hedefler için savaşımı gündeme alalım.

İşçiler,

Komünistin işçiden ayrı, farklı bir çıkarı yoktur, Türkiye Komünist Partisi Gorbaçov revizyonizminin partideki uzantıları olan TBKP'li Yağcı'lardan, oportünist sultadan arındı. Pırıl pırıl Leninci ideolojisiyle, Burjuvaziye karşı amansız savaşıyla, militan, savaşkan üyeleriyle yanınızdadır. Savaşınızın içindedir. Sizleri işten atılan öncü işçilere sahip çıkmaya, işverenlerin bu saldırısına militan bir direnişle yanıt vermeye çağırıyor.

İşçiler, sendikamıza sahip çıkalım!

Sendikasız işçiler, sendikalaşalım!

İşsiz deri işçileri, sendikamıza üye olun!

İşçi *Dayanışma* Sandığı kurulsun!

İşten atılmalara, zamlara karşı direniş!

Bugün direniş, yarın devrim!

Türkiye Komünist Partisi
İstanbul Bölge Komitesi

Kazlıçeşme Netaş dayanışması

İşçiler sendikanın salonuna sığmadığı için dışarıda yolu kapatmışlardı. Şube başkanı konuşmasında Netaş'ın yalnız kalmayacağını vurguladı. Bu arada bazı işçiler "Netaş yalnız değilsin" sloganını attılar. Yaşlı bir işçi yüksek bir yere çıkarak şöyle dedi: "Arkadaşlar, bizim böyle sendikaya gelip bağırıp çağırmamız yetersizdir. Bizler sokaklara dökülmeliyiz. Burada bizi kimseler duymuyor. Burada olan burada kalıyor."

Kazlıçeşme deri işçileri 8 Şubat Pazartesi günü saat 12.15'de Netaş'ı desteklemek amacıyla basın toplantısı düzenlediler.

Bilindiği gibi şanlı Netaş grevinden sonra grevde öncülük eden işçi temsilcileri ve işçiler son sıralarda işten çıkarılmıştı. İşçiler de bu duruma seyirci kalınmayacağını burjuvaziye göstermişlerdi. Bütün işçiler aynı kadere sahiptir. İşten çıkarılmalar Kazlıçeşme'de de vardır.

Kazlıçeşme işçilerinin düzenlemiş olduğu basın toplantısına saat 11.30'da gittik. Önce ortalıkta kimseler yoktu. Saat 12 olduğunda işçiler, akın akın sendikaya gelmeye başladılar. 12.15'te toplantı başladı. Şube başkanı konuşmasına başlamadan önce işçiler bağırışmaya başladılar. "İçeri sığmıyoruz, dışarıda konuşma yapalım". Sesler gittikçe yükseldi. Ama Şube başkanı, dışarıda yapılırsa yasalara aykırı olacağını söyledi ve konuşmaya başladı.

İşçiler sendikanın salonuna sığmadığı için dışarıda yolu kapatmışlardı. İçeride konuşulanlar içeride kalıyordu. Dışarıdan da belirsiz uğultular yükseliyordu.

Şube başkanı konuşmasında işverenlerin işyerlerinden sendikaları çıkarmaya çalıştığını, sendikaya üye olan işçileri işten attığını, bu durumun Netaş'ta da olduğunu ve Netaş'ın yalnız kalmayacağını vurguladı.

Bu arada bazı işçiler "Netaş yalnız değilsin" sloganını attılar. Şube başkanı basın toplantısının bittiğini açıklayınca yaşlı bir işçi yüksek bir yere çıkarak şöyle dedi: "Arkadaşlar, bizim böyle sendikaya gelip bağırıp çağırmamız yetersizdir. Bizler sokaklara dökülmeliyiz. Burada bizi kimseler duymuyor. Burada olan burada kalıyor." Bu sözler işçiler tarafından coşkuyla alkışlandı.

Daha sonra işçiler fabrikalara döndüler. Bu arada Kazlıçeşme tren istasyonunun yanında bazı işçiler "işçiler birleşin" sloganını attılar.

Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!
Tek büyük işçi!

Kamil Özdemir, İstanbul

Tek tip elbisenin ve Kürtçe konuşma yasağının kaldırılması, büyük bir zaferdir.

Devrimci tutuklular halkımızın onurudur

Devrimci tutuklular, büyük bir zafer kazandılar. Bu zafer, yalnızca şubat eylemlerinin değil, yıllardır süren, faşizm altında bile dur durak bilmeyen, inançlı ve kararlı savaşımın bir ürünüdür. Yalnızca cezaevleri açısından değil, tüm demokrasi savaşımı açısından büyük anlam taşımaktadır. Tutsak alınan ama teslim alınamayan, halkımızın onuru devrimci tutukluların bu zaferi Kürt Türk tüm halkımıza kutlu olsun.

Cezaevlerindeki devrimcilerin, tutuklu ve hükümlü ailelerinin, cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalara karşı sürdürdükleri protesto eylemleri, şubat ayının ilk haftasında yeniden yükseldi.

Bilindiği gibi, 12 Mart döneminde Mamak Askeri Cezaevi'nde bir gün uygulanan ve kaldırılan tek tip elbise zorunluluğu, 12 Eylül döneminde yeniden kondu. Ayrıca, akıl almaz boyutlarda baskı uygulandı. Bu durum, koyu faşizm döneminde bile direnişlerle karşılaştı. Direnenler duruşmalara çıkarılmadı. Hücre cezalarına çarptırıldı. Görüş ve iletişim yasağına uğratıldı. Hastaneye götürülmedi. Ama burjuvazi, cezaevlerindeki devrimcileri durduramadı. Son bir yıl içinde eylemler daha da arttı, özellikle tutuklu yakınlarını da kapsayarak, cezaevlerinden dışarıya taştı.

Geçtiğimiz ay, Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde, baskıları ve görüşmelerde Kürtçe konuşma yasağını protesto için 600'den fazla devrimci tutuklunun başlattığı süresiz açlık grevi, Mersin E Tipi, Eskişehir Özel Tip ve Sağmağcılar-2 cezaevlerinde süren protestolarla ve Diyarbakır eylemiyle dayanışma için Bursa, Malatya ve Gaziantep cezaevlerinde yapılan eylemlerle birlikte, yine toplu savaşıma dönüştü.

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde, görüşmelerde Kürtçe konuşulduğu için, görüşmeler, cezaevi yönetimince 29 Ocak'ta kesildi. Bu karar, zaten birikmiş olan öfkenin patlama noktasına gelmesine yetti.

Tutuklu ve hükümlüler, cezaevi yönetimine, istemlerini içeren 30 maddelik bir dilekçe verdiler. Görüşmelerde Kürtçe konuşmanın serbest bırakılması, avukat ve akraba görüşlerinin yalnız yapılması, tek tip elbise uygulamasının kaldırılması, istemlerden birkaçıydı. Cezaevi yönetiminin, verdikleri dilekçe karşısındaki tutumu nedeniyle de devrimciler, toplu olarak açlık grevine başladılar.

Diyarbakır'daki açlık grevinin 12. gününde devrimciler bir şehit verdiler. Açlık grevine son verdiklerinde, greve katılan 25 kişinin de durumu ağırdı.

Bursa, Malatya, Diyarbakır Kapalı Cezaevi, Gaziantep Özel cezaevlerinde, Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki bu eyleme destek çıkan eylemler başladı. Tutuklu ve hükümlü ailelerinin dışarıdan katılımıyla protestonun boyutu büyüdü, yığınsallaştı.

Eylemin ilk günlerinde burjuvazi, cezaevlerinden yükselen seslere kulak vermememeye çalıştı. Ancak bu seslerin kararlılığını ve fabrikalardan, grev meydanlarından yükselen işçi, üniversitelerden yükselen öğrenci seslerine karıştığını görünce geri adımlar atmak zorunda kaldı.

Özal, önce, Kürtçe hariç diğer istekleri yerine getirebiliriz dedi. Ama sonra, kararlı, inançlı, militan eylemler karşısında bu konuda da gerilemekten başka yapabilecekleri birşey kalmadı. Görüşmelerde Kürtçe konuşulmasını serbest bırakmak zorunda kaldılar.

Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki eylemin onuncu gününde basına dağıtılan ve üzerinde "Milli Savunma Bakanlığı tarafından açıklanmıştır" yazısı bulunan bildiride, Diyarbakır Askeri Cezaevi için sağlanan 12 özel olanak yer alıyordu. Bunlar arasında, görüşmelerde Kürtçe konuşmanın serbest bırakılması ve tek tip elbisenin kaldırılması gibi son derece önemli kazanımlar vardı.

Ancak, burjuvazi, cezaevlerinden yükselen seslerin, Diyarbakır gibi çok saygı ve destek toplamış da olsa, bir cezaevine sağlanan özel olanaklarla susturulamayacağını gördü. Adalet Bakanı Oltan Sungurlu yeni bir açıklama yaptı, tüm cezaevi ve tutukevlerinde tüzük gereğince uygulanan tek tip elbise zorunluluğunun da kaldırıldığını açıkladı.

Böylece devrimci tutuklular, büyük bir zafer kazandılar. Bu zafer, yalnızca şubat eylemlerinin değil, yıllardır süren, faşizm altında bile dur durak bilmeyen, inançlı ve kararlı savaşımın bir ürünüdür. Yalnızca cezaevleri açısından değil, tüm demokrasi savaşımı açısından büyük anlam taşımaktadır. Tutsak alınan ama teslim alınamayan, halkımızın onuru devrimci tutukluların bu zaferi kutlu olsun.

Artık sıra, işçi sınıfının öncülüğünde tüm devrim güçlerinin, burjuvazinin kokuşmuş devletini, zindanlarını, yasalarını ve yasaklarını onun başına yıkmasına geliyor.

Nur Dereli

Türk-İş'te, eylem kararlarını uygulamaya sokmanın sancıları çekiliyor.

KRİZİN DE İYİSİ VARDIR

Cemile Çakmak

Son birkaç yıldır, gerçekte şöyle bir süreç yaşanıyor: Koca Türk-İş'in, işlemeye işlemeye paslanmış mekanizması, gıcırtılar arasında işlemeye başladı. İşledikçe paslı parçalar sürtünüyor, makina zorlanıyor... Öte yandan yaşam, daha hızlı işlemesini istiyor. Ama birşey kesin, mekanizma işlemeye başladı. İşledikçe parıldamaya da başlıyor.

Türk-İş böyle bir temelde sancı çekiyor, ateşleniyor. Bu nedenle de bu kriz iyileştirici krizdir. Sözde tedavi önerenlere dikkat etmek gerekiyor.

Zakkum sorunuyla birlikte, tıp da günlük tartışma konuları arasına girdi. Aslında Türk-İş'le ilgili bu yazıya, biz de tıptan bir örnekle başlayalım.

İyileştirici kriz nedir?

Tıpta oportünizm olur mu? Olur bağlıdır. Emperyalizm bilimsel gelişmeyi etkilemiyor mu? Biz Gorbaçofçu değiliz. Havada bulut ve bu oportünizm de emperyalizmle gibi, sınıfsal damga taşımayan global sorunlar ve durumlar olduğuna inanmıyoruz. Yaşam da bizi doğruluyor.

Özellikle son 30-40 yılda tıpta oportünizm hızla gelişti. Bunun sonucunda, hastalıklara, kısa erimli,. kesimsel bir bakış açısı egemen oldu. Bu bakış açısı, dünyanın en mükemmel aygıtı olan insanın, organlarının yanı sıra, aklıyla, düşüncesiyle, çevresiyle, yediği içtiğiyle bir bütün oluşturduğunu, zaten doğal eğiliminin aksaklıkları iyileştirme yönünde olduğunu vb. unuttu gitti.

Artık birçok doktor, hastayla değil, insanı atlayarak, hastalıkla, bir organla ilişki yürütüyor. Böyle bir ilişki içinde, hastalık bazen, başka hastalıklar yaratma pahasına "yeniliyor". Bazen ise, hiç yenilemediği gibi, insanın kendisinin onu yenmesi de engelleniyor. Vücudun hastalıkla mücadele ettiğini yansıtan belirtiler, hastalığı iyileştirme adına bastırılıyor.

Örneğin, birçok doktor, hastanın ateşi yükseldiği anda, ateşe karşı saldırıya geçiyor. Oysa, ateş vücudun hastalıkla mücadelesinin bir belirtisi. Birçok durumda, bu belirtiyi bastırmak, başarılı olabilecek bir mücadeleyi, ya da başka bir deyişle, "iyileştirici kriz" denen süreci ilaçla durdurmak anlamına geliyor.

Bu uzun, ama yazı konumuzun mantığı açısından önemli örnekten çıkarak, Türk-İş için şunu demek istiyoruz: Türk-İş iyileştirici bir krize girmiştir. Bu sonuncu kriz değildir, ama, böyle böyle, bu işçi vücut, hastalıklarını yenecektir. Biz "doktorlar"ın, belirtileri bastırarak bu süreci kesmelerine karşıyız.

Eylem kararlarının sancıları

Bilindiği gibi, 10 Şubat'ta olağanüstü olarak toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulu, bir dizi eylem kararı aldı. Bu eylemlere ilişkin somut bilgiyi geçen sayımızda vermiştik. Burada, eylem kararına ilişkin, bir noktayı vurgulamak istiyoruz.

Eylem kararı, "sadece bir ücret zammı veya iyileştirilmesi gibi dar bir çerçevede" ele alınmıyor. Tüm demokratik haklar, işçi hakları, özellikle grev hakkı, haksız ve keyfi işten çıkarmaların durdurulması ve "iktisaden güçsüz" çoğunluğun sorunları da istemler arasındadır. Bu çok doğru bir tutumdur.

Kuşkusuz, kararların formülasyonunda katılmadığımız yanlar vardır. Örneğin, "ulusumuz" deniyor. Ama biz bunu eleştirmeye gerek görmüyoruz. Demirel bile Türkiye'de iki ulus vardır dedi. Bu işçi örgütünün kastı, herhalde, kendi işçi, emekçi "ulusu"dur, diyoruz. Sonra, yaşam, bu tür yanılgıları, bugünkü somut durumda, o kadar güzel sergiliyor ve doğrusunu o kadar güzel öğretiyor ki, komünistlerin göstermesine fazlaca bir gerek kalmıyor.

Kısacası, Türk-İş, geneliyle doğru kararlar almıştır. Ancak, özellikle kararlar alındığından beri, sancı içinde kıvranmaktadır.

Bir kez kararların uygulanması konusunda, top genel merkezle sendikalar arasında gidip gidip geliyor. Sendika üst yönetimlerinde de, genel merkezde de bir iç sıkıntısı var. Bu eylemleri yapar mıyız, yapamaz mıyız sorusu tartışılıyor ya da düşünülüyor.

Üst yönetim düzeyindeki bu genel hava çerçevesinde, kabaca iki eğilimin varlığı dikkati çekiyor. Biri, şu ya da bu nedenle, şu ya da bu ölçüde, ama eylemlerin yapılmasını isteyen eğilim. Ötekisi ise, eylem yapılsa da yapılmasa da provokasyon yapmak için pusuda bekleyen eğilim, daha doğrusu Mustafa Özbek ve takımı. Ne ilginçtir ki, genel grev sözünü, en çok da bu eğilimden duyuyoruz.

Sorunun düğüm noktası

Alınan kararlar ciddidir. Eylemler giderek yükselecek ve sonunda süresiz toplu iş bırakmaya gelecektir. Türk-İş geçen yıl aynı kararı yalnızca iki saatle sınırlı olarak aldığında, bu konuda gazetemizde şöyle yazmıştık:

> "...Bir eylemin düşmanda yaratacağı tepkiyi, bu tepkiye işçinin yanıtını, yani eylemin tırmanışını hesaba katmak gereklidir. Eğer, eylemin tırmanabileceği düzeylere yeterli hazırlık yoksa, sırf bu nedenle işçiye geri adım attırmak, işçiyi yenilgiye sürüklemek olanaklıdır.
>
> "Hele ki Türkiye gibi bir ülkede bunu iyi anlamak canalıcı bir önem taşımaktadır.
>
> "İki saatlik iş bırakma gibi toplu bir eylem, batıda bile gerilimsiz, hatta zaman zaman çatışmasız geçmezken, böyle bir eylemin Türkiye gibi bir ülkede mantıksal sonuçlarının ne olabileceğini, nerelere tırmanabileceğini düşünmek zor değildir. Buna hazır olmak gereklidir.
>
> "İki saatlik iş durdurma... çatışma çıkmadan bitebilir mi?... Bir genel direniş düzeyinde, direnişin doğurabileceği her türlü mantıksal sonuca örgütsel hazırlık yapılması gerekir. O zaman düşman ne yaparsa yapsın başarı kesindir." (*İşçinin Sesi, Sayı: 324, s.3*)

Sorunun düğüm noktası işte budur. Bu nokta, geçen yıl kararların uygulanmamasını getirdi. Ama ülkede durum değişiyor. Kararların uygulanmaması geçerli bir almaşık olmaktan çıkıyor. Sıkıntı da buradan kaynaklanıyor.

Eylemin yapılmasını isteyen sendikacılar, eylemin mantığına uygun ciddi bir örgütsel hazırlık gereğini görüyorlar, kafalarında bunu evirip çeviriyorlar. Savcılığın soruşturma açması, burjuva basının saldırıları vb. hep, bu düşünce sürecini kötü yönde etkilemeyi amaçlıyor.

Pusuda bekleyenler ise şu hesapları yapıyorlar: Eylem yapılmazsa da, yapılıp başarılı olmazsa da, Türk-İş'i sağa çekmek, bölmek için fırsat yakalayacaklar.

İyileştirici kriz

İşçi sınıfımızın bu tür eylemlere kafaca hazır olmadığı doğru değildir. Eylemin yapılıp da başarısız olması iki türlü olabilir. Biri, eylemin tırmanışına uygun bir *örgütsel* hazırlık yapılmazsa, işçiler tereddütlü bir havada katılırlar ve bu da eylemin kararlılığını zayıflatır. Böyle bir eylemde kararlılığın zayıflaması, başarısızlığa götürür. İkincisi, işçiler kararlı bir havada katılırlar ama *örgütsel* hazırlıksızlık yüzünden eylem yenilgiye gidebilir.

Mustafa Özbek "genel grev" diye konuşurken, eylem yapılırsa, bu ikisinden biri olsun diye dua ediyor. Yapılmazsa da dönüp yapılmadı diyecek.

Öte yandan, eylemin yapılmasını isteyenler, bütün bu durumu çok iyi görüyorlar. Eylemi yapmayarak sorunlardan kaçılamayacağını da, eylemin başarısı için neyin gerekli olduğunu da biliyorlar. Onlardan bazılarının, işçi hazırlıksız derken gerçekte kastettikleri bu çerçevedeki hazırlıksızlıktır.

Öte yandan, eylemin yapılmasını isteyenler, bütün bu durumu çok iyi görüyorlar. Eylemi yapmayarak sorunlardan kaçılamayacağını da, eylemin başarısı için neyin gerekli olduğunu da biliyorlar. Onlardan bazılarının, işçi hazırlıksız derken gerçekte kastettikleri bu çerçevedeki hazırlıksızlıktır.

Ağaçların arasında kaybolmadan ormana bakarsak, son birkaç yıldır, gerçekte şöyle bir süreç yaşanıyor: Koca Türk-İş'in işlemeye işlemeye paslanmış mekanizması, gıcırtılar arasında işlemeye başladı. İşledikçe paslı parçalar sürtünüyor, makina zorlanıyor... Öte yandan yaşam, daha hızlı işlemesini istiyor. Ama birşey kesin, işlemeye başladı. İşledikçe parıldamaya da başlıyor.

Bu, kişilerden bağımsız bir süreçtir. Arada buna ayak uyduranlar, uyduramayanlar olacaktır. Şu kişi gelip, bu kişi gidecektir. Ama artık makina işleyecektir. Türk-İş böyle bir temelde sancı çekiyor, ateşleniyor. Bu nedenle de bu kriz iyileştirici krizdir. Sözde tedavi önerenlere dikkat etmek gerekiyor.

Sözde tedavi önerenlere dikkat

Türk-İş'in krizine sözde tedavi önerenler çok. Örneğin, burjuva basında, sağdan Refik Sönmezsoy sürekli konuşuyor, "sol"dan da Şükran Ketenci. Sağın konuşmaları fazlaca etkili olmadığı için, zaten onlar da artık sol kılıflı komplolar peşindeler. Ama "sol" dan yapılan bazı konuşmalarla, işçi taban(!) adına ahkam kesiliyor.

Türk-İş eylem kararları alındıktan sonra, 13 Şubat tarihli *Cumhuriyet*'te Şükran Ketenci' nin, "Güven bunalımı" başlıklı bir yazısı çıktı. Yazıda özetle şunlar söyleniyor:

- Türk-İş ciddi bir politika değişikliği içine girdi sanılmasın. İşçiler sendikacıları kovalamaya başlayınca, eylem kararları alındı.
- Türk-İş yönetimi işçi tabandan korkuyor. İşçiler de bu yönetime güvenmiyor. Böyle bir güven bunalımı olduğu için eylemlerin yapılması kuşkuludur.
- Güncel sorun ek zamdır. Daha geniş çerçeveli ama daha geç eylemlerin yapılması, sorunun güncelliğini azaltabilir, başka sorunlar öne çıkabilir.
- İşçi hazırlıksız diyorlar çünkü işçiden korkuyorlar.
- Keşke eski eylem kararlarının bazılarını uygulamaya geçirmeyi seçselerdi.

Burada söylenenlerin bazıları, şu ya da bu şendikacı için kişi olarak doğru olabilir. Ama birşey açıktır ki, böyle bir "doğruluk", bugün, ormanı bırakıp, bir ağacın kabuğuyla uğraşmak ve bunu yaparken de ormana haksız yere kara çalmaktır. Böylece, gerçekte büyük bir yanlışı küçük bir doğrunun ardına saklamaktır.

Baştaki örneğimizle açıklayacak olursak, iyileştirici bir krizin belirtilerine karşı savaş açarak, tedavi adına, gerçek tedaviyi engellemektir.

Gölge etmesinler yeter

Bir kez, Türk-İş'e saldırı yöneltenlerde hep aynı tutarsız mantık var. Taban dayatıyor, Türk-İş ciddi bir politika değişikliği içine girdi sanılmasın, diyorlar. Taban, ciddi bir politika değişikliği dayatamaz mı? Nerede tabana güven?

İkicisi, bütün bu söz kalabalığı içinde, hedef daraltılıp, yalnızca ek zamma indirgeniyor. Bu eğriyi doğrultmak değil, doğruyu eğriltmektir.

Üçüncüsü, yine bütün bu söz kalabalığı içinde, sonuçta önerilen, daha geri düzeyde eylem yapmaktır. Geçen yıl alınan eylem kararlarının da bazıları, yalnızca yönetimin "becerebilecekleri" yapılsaydı deniyor. Bu da hoş bir "ilerici" öneri doğrusu.

Dördüncüsü, önerilen eylemin düzeyi çok daha düşük olduğu için işçinin hazırlıksız olmadığı öne sürülüyor. Alınan bu eylem kararları açısından düşünülse, işçinin hazırlıksız olmadığı söylenemez. Bu eylem kararları, ciddi örgütsel hazırlık isteyen kararlardır.

Beşincisi, eğer güven bunalımı varsa ve bu yüzden eylemler yapılamıyorsa, sözkonusu yazı, güven bunalımını daha da artırmaktan başka birşeye hizmet etmiyor. Taban dayatsa da ciddi politika değişikliği olmuyor, doğru eylemler yapılamıyor! Yani, güven bunalımı umutsuz olarak gösteriliyor. Bunun sonucu, "militan eylemler yapılmaya kalkışılmasın" anlayışıdır.

Altıncısı, asıl olarak bu yazıyı yazanın işçi sınıfıyla umutsuz bir güven bunalımı vardır. Demirel'e bile neler dediren işçi sınıfının, Türk-İş'i istediği yönde değiştiremeyeceği, eylemlerin yapılamayacağı, yapılırsa başarısız olacağı hep veri kabul edilmiş!

Şimdi, alınan ileri eylem kararlarıyla Türk-iş'in yapısı arasında belli bir çelişki var. Ama gidişat, eylem kararlarının kazanması, yapıyı da ona göre uyarlaması yönündedir. Sözkonusu yazının bütün yaptığı, bu yönde bir gelişmeyi olamaz göstererek, sorunu yöneticilerin kimliklerine indirgemek, güvensizlik varsa bunu eylemleri zayıflatıcı yönde kurcalamak, eylem kararlarını daraltmak ve boşaltmaktır.

Bunlar, işçi vücudu tedavi etmediği gibi, onun kendi kendini iyileştirme sürecini de baltalama çabalarıdır. Bunlar gerçekte, sendikal hareketin iyileştirici krizini baltalayarak, burjuvazinin öldürücü krizine çözüm arayışlarıdır. Bu reformist akıl hocaları gölge etmesinler, işçi sınıfımız başka ihsan istemez.

Burjuvazi içinde şimdiye dek görülmedik düzeyde bir it dalaşı sürüyor

KESE DEĞİL BALYOZ GEREK!

Yusuf Başak

Bu son kapışma, burjuvazinin köşeye sıkışmışlığının boyutlarını gösteriyor. Olaylar durulmuyor. Burjuvazinin şimdi yaşadığı bunalım, geçmişle kıyas kabul etmiyor. Devrimci durum döneminde bile bu düzeyde bir bunalım *yaşanmamıştır.* Ülke şimdiye dek görülmedik bir *siyasal bunalıma* gidiyor. İşçi sınıfının, komünistlerin önünde eşsiz bir fırsat yaklaşıyor. Bu fırsatı değerlendireceğiz!

Burjuvazi, Vuralhan olayının açtığı yaraları daha saramamışken, kamuoyuna sızan "çok gizli"(!) MİT raporu, bomba gibi patladı. Burjuvazinin sinirlerinin aynı anda kaldıramayacağı çoklukta kirli çamaşırı orta yere bırakıverdi. Hem de ellibeş milyon insanın, daha da "beteri"(!), işçi sınıfının gözleri önünde!

MİT raporunun dışarıya "sızması", yalnızca MİT-içi bir kavgayla sınırlı değildir. Burjuvazi içinde hızla olgunlaşmakta olan ve ucu seri cinayetlere kadar uzanan, şimdiye dek görülmedik düzeyde bir "it dalaşının" *yansımasıdır.*

Kirli çamaşır sepeti

Basının, hükümetin, olaya karışanların şimdiye kadarki tutumlarından çıkan o ki, kirli çamaşır sepetinde, burjuvazinin, işçi sınıfı önünde ortaya çıkmasından çok çekindiği bilgiler vardır!

Sepette neler yok ki!

Vuralhan yolsuzluğu, Banker Bako yolsuzluğu, DYP ve SHP yöneticileri ile, önemli polis ve ordu yetkililerinin (örneğin Üruğ'un) mafyayla bağlantıları, Üruğ'la cuntanın öteki generalleri arasındaki anlaşmazlıklar, F-16 Şahinkaya yolsuzluğu, İstanbul ve Ankara emniyetleri arasındaki kavga, MİT'in asker-sivil kadrolarının çekişmesi, CIA bağlantıları, Özal ailesi ile MİT'çiler arasındaki ilişkiler, Necdet Üruğ ile genel kurmay başkan adayı Necdet Öztorun'un emekliye sevkedilmeleri olayı, bu arada generallerin bazı sanatçılarla "özel" ilişkileri,vb., vb...

Bunlar, *bir* rapordan, bir kısmı ortalığa saçılan pisliklerdir. Geçen yıl hükümet kendisini susturmak için çabalarken "anlatacaklarım çok" diye tehditler savuran, sonra da, Vuralhan belgelerinin bir kısmını Uğur Mumcu'ya ulaştıran eski konsolos Bilge Erol ise, başka raporların varlığından söz ediyor. Demek ki, sırada açıklanmayı bekleyen başka ve daha önemli olaylar var.

Şiddetli geçen kapışma ve çıkar çatışmaları içinde cinayetler ve "kuşkulu" ölümler de var. Burgaz'da bir konsolosluk memurunun öldürülüşü olayı, eski MİT müsteşarının Samsun'da otel odasında "vefat" edişi, bazı subay, sanatçı, savcı ölümleri, Banker Bako davası tanığının "intihar" edişi... Gizli kalan ölümler de cabası!

Emel Sayın'dan, Ahu Tuğba ve Ajda Pekkan'a, Semra Özal'dan Halit Narin'e, Şahinkaya'nın oğlundan Celasun'un, Üruğ'un oğullarına kadar birçok "ünlü" kişinin adı geçiyor. Hatta, MİT'ten Ali Kent'in bulaştığı "köstebek" davasındaki yargıç-savcı, Ankara DGM-Konya DGM çekişmesi bile, herhalde bir ucundan bu olaylara bağlanabilir.

Neresinden bakılırsa bakılsın, burjuvazi içinde görülmedik düzeyde bir "it dalaşı" sürüyor!

Bu, burjuvazi içi "it dalaşı"dır!

TBMM'nin olaylı açılışının ardından, burjuvazi içinde bir tür ateşkes ilan edilmesini şöyle yorumlamıştık:

"Dış görünüşe bakarsanız, şu sıralarda müthiş bir balayı yaşanıyor. Ama gerçekte bu, fırtına öncesi sessizliğidir, sorunsuzluğun değil, çok daha yıkıcı sorunların göstergesidir... Burjuvazinin 'olgunluk' senaryosu, en kısa sürede yerini, senaryo öncesinden de daha şiddetli kavgalara bırakacaktır. Kötü kapışacaklar, çünkü işçi sınıfının hızla yükselen savaşımı burjuvaziyi iyice köşeye sıkıştırmaktadır."(*İşçinin Sesi*, Sayı:345, 6 Ocak 1988, s.1)

Gerçekten, burjuvazinin kendi içindeki kavgalar, dalgalar halinde geliyor. Ve her yeni dalga gemiyi biraz daha sarsıyor. Burjuvazi içi kavgalar, derin ve şiddetli siyasal bunalıma doğru büyüyor. Henüz bir sürü karanlık noktası aydınlığa çıkmamış olan Vuralhan olayı, daha "ek" belgelerinin dışarıya sızmadığı söylenen MİT raporu, bunun örnekleridir.

Kapışmanın proletaryanın gözleri önünde olup bitmesi, tarafları son derece rahatsız ediyor. Bu nedenle kavga, özgürce yapılamıyor. Birbirinin boğazına sarılan taraflar, bir gözleriyle de işçileri izlemeden edemiyorlar.

Normal koşullar altında böyle bir skandal karşısında istifa etmesi beklenecek olan hükümet, istifa *edemiyor.* İstifaya doğacak daha büyük bir bunalımdan işçi sınıfının yararlanacağından çekiniyor. O yüzden de, sinmiş, fırtınanın durulmasını bekliyor. Ama, muhalefet partilerine, basına laf yetiştirmeden de edemiyor.

Öyle komik ve çelişkili bir durum ki, burjuvazi, laz fıkrasındaki gibi, sessizlik gereksinimini, hep bir ağızdan "sessizluk" diye bağırarak karşılamaya çabalıyor.

"Sessizluk"

Özal, olan biteni umursamaz havalarda, "yapılan öküz altında buzağı aramaktır" diyor. Oysa gelişmeler, çok doğurgan bir ineğin olduğunu gösteriyor. Böyle olduğu için de, ANAP'lıların ağzını bıçak açmıyor.

Evren, damadı ve MİT ajanı olan, Cumhurbaşkanlığı Güvenlik Danışmanı Erkan Gürvit aracılığıyla, kendini raporlardan habersiz, masum vb. göstertmek için özel çaba gösteriyor. Bu kapışmayı "yeraltı güçlerine" maledererek, belki bunalımdan sıyırtırız diye düşünüyor.

Demirel, rapordan hükümetin sorumlu olduğunu söylüyor, ama MİT'i genelde aklıyor, olayın dallanıp budaklanması durumunda işlerin burjuvazi için ne denli sarpa saracağını gördüğü için, "hadiseyi genişletmek değil, daraltmak lazımdır" diyor.

Uyuz sosyal demokrasi iki arada bir derede kalmış. İnönü, "saygıdeğer insanların itibarının zedelendiğinden" dem vurarak, burjuva devletin iki paralık itibarı için gözyaşı döküyor.

SHP'nin, konuyla ilgili olarak meclise sunduğu önergede, "MİT iflas etmiştir" deniyor. SHP'liler, MİT'in kellesini verirsek belki devleti kurtarırız, derdindeler.

Bu arada, siyaset sahnesinde iddiasını sürdürdüğünü belli eden Ecevit, asıl olarak, Özal'a, MİT'in nasıl yeniden adam edilebileceğinin aklını veriyor.

Genel kurmay ise, oldukça sert dille yazılmış bir bildiriyle, Üruğ'u savunurken, karşı tarafı, orduya karşı "kamu vicdanında açılacak yaralar" üstüne uyarıyor.

Kısacası, burjuvazinin üst kesimleri, kapının dışında hazır bekleyen işçi sınıfının korkusundan, olaya ellerinden geldiğince "soğukkanlı" davranarak yanaşmaya, tansiyonu düşürmeye çabalıyorlar.

Basının tutumu da aynı yöndedir. Bir yandan, MİT raporunun artık herkesin bildiği bir sır olduğunu belirtiyorlar. Öte yandan da, raporun içeriği üstüne hemen hemen hiçbir şey yazmıyorlar.

Öte yandan, olayın, kellesi istenen "kurbanları", hiç de kelle vermeye niyetli değiller. Ellerinde "koz"lar olduğunu ısrarla belirtiyorlar.

Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar, "eğer bir gün konuşacak olursam bugün konuşanların hali ne olur merak ediyorum" diyor. Raporun yazarı olarak tescil edilen, MİT Kaçakçılık Dairesi Başkanı Mehmet Eymur ise, raporun bir de 125 sayfalık "ek"i olduğunu, bunun henüz dışarı "sızmadığını", ama sızarsa, işte o zaman dananın kuyruğunun kopacağını söylüyor. Bu, sızdırırım ha, demektir. Üruğ ise, kendini savunurken, işin içinde Vuralhan olayının da olabileceğini "laf arasında" geçirdikten sonra, "bu kadar ağır iddialardan sonra susmam düşünülemez" diyor. Bu da, tükürdüklerinizi yalamazsanız Vuralhan olayına yeni bilgilerle katkı(!) yaparım, demektir.

Doludizgin siyasal krize doğru

Hangi açıdan değerlendirilirse değerlendirilsin, bu son kapışma, burjuvazinin köşeye sıkışmışlığını gösteriyor. Gelişmeler durulmuyor, bir üst düzeye sıçramalar yaparak, burjuvazinin kaçacak delik, tutunacak dal bulamayacağı bir duruma doğru hızla ilerliyor. Ülke doludizgin bir *siyasal krize* gidiyor.

Bu durumu Ecevit, şu sözlerle anlatıyor:

"Türkiye, ekonomik, siyasal ve sosyal alanda, deprem geçiriyor. Bu, bütün değer ölçülerini ve geleneklerini altüst etti... Devletin son yıllardaki kadar tahribata uğradığını hatırlamıyorum."

Bu sözler, işçi sınıfının, komünistlerin önünde ne denli eşsiz bir fırsatın yaklaşmakta olduğunu müjdeliyor.

Düşünün bir! Ülkede sınıf savaşımı yükseliş eğrisi çiziyor, ama henüz bir devrimci durum yok. İşçi sınıfının ortaya koyduğu eylemler, ancak, yaklaşan devrimci dalganın habercileri sayılabilir. Bununla birlikte, burjuvazinin şimdi yaşadığı bunalım, geçmişle kıyas kabul etmiyor. Devrimci durum döneminde bile bu düzeyde bir bunalım *yaşanmamıştır.*

Burjuvazi içi kapışma daha şimdiden o kadar şiddetli ki, kendisinden devletin güvenliğinin sorulduğu, en gizli bilgilerin toplandığı kuruluşta patlak veriyor. Orduyu da derinden sarsıyor. Belli ki, devrimci dalga gelip çattığında burjuvazinin yaşayacağı bunalımın, boyutları bununla karşılaştırılamayacak denli büyük olacaktır.

Yaklaşan bu "felaketi" gören türlü çeşitli reformistler yamacılık yarışına girdiler. Örneğin, MİT raporu ile ilgili haberi yayınlayan *2000'e Doğru* dergisinin başyazarı Perinçek, "devleti hamama koyup bir güzel keselemeli" diyor. Burjuva devleti kirlerinden "arındırıp", aklayıp paklayıp, yeniden işçi ve emekçilerin önüne sürmek sevdasındalar!

Yağma yok! Bu devleti temizlemek için kese değil balyoz gerek. İşçi sınıfı, önüne gelen fırsatı bu kez kaçırmayacaktır. Düşmana öldürücü darbeyi vurup, ordusunu MİT'ini paramparça edip devrimi gerçekleştirmek üzere silahlanacaktır.

Türkiye toplumunu burjuvazinin pisliklerinden kurtarmanın, milyonlara aydınlık bir gelecek sağlamanın *tek yolu* devrimdir. Bu hedefe tüm emekçi sınıf ve katmanları peşine katarak ilerleyebilecek tek sınıf, *tek büyük*, işçi sınıfıdır. Ve bu savaşta işçi sınıfının *biricik silahı* illegal komünist partisidir. Türkiye Komünist Partisi'dir.

Burjuvazi bunaladursun, savaş içinde örgütlenmeye hız verelim! Partimizi güçlendirelim!

Nak-İş'li işverenleri çözen, işçilerin militan birliği oldu.

Militan birliğin gücü

Grevci nakliyat işçileri ve onların sendikası Tümtis, gurup sözleşmesi konusunda, şu an, doğru ya da yanlış, ne düşünüyor olurlarsa olsunlar, onların yiğit savaşımı, işçi sınıfına, en etkili silahın militan toplu savaşım olduğunu bir kez daha göstermiştir.

(PHA-İstanbul) Tümtis'in greve gittiği 104 işyerinden 49'unda sözleşme imzalanmış bulunuyor. Ayrıca, işveren sendikası Nak-İş'in aldığı kararla, bazılarında yasadışı olmak üzere, lokavt ilan edilen 119 işyerinden 80'inde anlaşma sağlanmış durumda. Kısacası bugüne dek, 129 işyerinde 550 işçi işbaşı yaptı.

Yaklaşık 350 işçinin çalıştığı öteki işyerlerinde ise grev sürüyor. İşverenler grevi kırmak için çırpındıkça, işçiler, büyüyen bir sınıf kiniyle birbirlerine daha da kenetlendiler. Savaşımlarını, başlangıçtaki militan ve kararlı tutumları içinde sürdürüyorlar. 147 gün geçmiş olmasına karşın hiçbir çözülme belirtisi yok.

Gurupta yer alan işyerlerinden yaklaşık yarısında grevlerin sona ermiş bulunması nedeniyle, kamuoyunda, "nakliyat işçilerinin toplu savaşımı nasıl gidiyor" sorusu, yerini, "grevler tek tek işyerlerinde bağıtlanan sözleşmelerle sona eriyor" düşüncesine bırakmıştır.

Bu durumun, süren grevleri olumsuz yönde etkileyip etkilemediğine asıl olarak grev savaşımı içinde yer alan işçiler karar vereceklerdir. İşçilerin, yaşadıkları bu önemli deneyimden, düşünüp çıkaracakları birçok ders vardır. Ama şunu hemen söyleyebiliriz ki, Tümtis grevinde, işveren sendikasının başlangıçtaki birliği ve dayanışması zaman içinde çözülmüşse, bunun bir tek nedeni vardır. O da grevci işçilerin, işverenlerin karşısında, onlardan daha kararlı bir birliktelikle, tek vücut gibi dikilmeleridir.

Bu örnek, grev savaşımı, tek tek işyerleri düzeyinden işkolu düzeyindeki toplu grev savaşımına doğru yükseldikçe, işverenlerin daha kolay geriletilebildiğini çok güzel gösteriyor. Kısacası, nasıl ki işverenler giderek daha büyük birlikler oluşturarak, birbirlerini gerektiğinde yasadışı lokavtlarla destekleyerek, işçilerin karşısına çıkmak zorunda kalıyorlarsa, onlara karşı işçilerin tutması gereken yol da, militan toplu savaşımdır.

İşçi sınıfının örgütlerine, sendikalara düşen görev, sınıfın grev vb. her türlü savaşımını ülke çapında ve uluslararası dayanışma temelinde, olabildiğince merkezi düzeyde örgütleyerek, işveren cephesinin karşısına eşgüdümlü ortak eylemlerle dikilmektir. Ücret pazarlığında, tek tek işyerleri yerine, işkolu düzeyindeki bütün bir gurubun gücünü toplu sözleşme masasına yansıtabilmek gerekiyor. İşveren sendikasının, gurup sözleşmesi konusundaki "dayatma"ları, işçi sendikasının, işçilerin çıkarını gözeten güçlü bir gurup sözleşmesi teklifi ve savaşımıyla tuzla buz edilebilir.

Tümtis'in, grevin seyrine ilişkin 22 Aralık 87 günü yaptığı açıklamada şöyle denmişti:

"İşveren sendikası 'gurup toplu sözleşmesi'nde diretiyor. Ancak tek tek toplu sözleşme imzalanan işyerlerine yenileri ekleniyor... İşveren sendikası Nak-İş'in artık bu anlamsız inada son verip, diğer işyerlerinde kabul edilen toplu sözleşmeyi halen grev ve lokavt uygulanan işyerlerini kapsayacak şekilde imzalaması en doğru yol olacaktır."

Böylece Tümtis, grev savaşımını gerçekte toplu savaşım biçiminde sürdürmesine karşın, sendikal harekette gurup sözleşmesi konusunda yer etmiş olan yanlış anlayış nedeniyle, pratikteki tutumuna ters yönde açıklama yapıyor.

Grevci nakliyat işçileri ve onların sendikası Tümtis, gurup sözleşmesi konusunda, şu an, doğru ya da yanlış, ne düşünüyor olurlarsa olsunlar, onların yiğit savaşımı, işçi sınıfına, en etkili silahın militan toplu savaşım olduğunu bir kez daha göstermiştir. Grevci nakliyat işçileri grevinin öğrettiği en önemli ders budur.

Türkiye işçi sınıfı, dayanılmaz açlık ücretleri, baskılar vb. karşısında, en yakıcı, en yaşamsal sorununun, örgütlülüğünü ve dayanışmasını güçlendirmek olduğunun bilincindedir. Bu nedenle işçiler, sendikalarının ve asıl olarak da en büyük işçi konfederasyonu olarak Türk-İş'in, ülke çapında militan eylemlere öncülük etmesini istiyorlar. Bunun için sendika yönetimlerini zorluyorlar. Bu doğrultuda çalışma yürütüyorlar. Önümüzdeki günler, Türkiye işçi sınıfının büyük savaşımlarına gebedir.

Grevin sürdüğü yerlerde işçiler aynı coşkulu, aynı militan ruhla "kavgaya devam" diyorlar.

Yiğit nakliyat işçilerinin grev meydanlarından

Topkapı'da grev meydanı ilk günkü gibi kıpır kıpır. İşyerlerinin çevresindeki kahveler grevci işçilerle dolup taşıyor. Son günlerde işçileri ilgilendiren önemli gelişmelere, toplu sözleşme zamlarına ve Türk-İş'in tutumunun ne olması gerektiğine ilişkin tartışmalar, sohbetler koyulaşıyor.

(PHA-İstanbul)Grev günlüğünden önemli kesitler:

16 EYLÜL 1987:
GREVDE 1.GÜN

Türk-İş'e bağlı Tümtis sendikası, grev kararı aldığı 104 işyerinden 45'inde grevi başlattı. 34'ü İstanbul'da, 5'i Ankara'da, 6'sı İzmir'de bulunan 45 işyerindeki 540 işçinin tümü greve katıldı.

Nakliyat ambarlarında çalışan işçilerin, grev öncesinde ortalama brüt aylıkları 89 bin liraydı. İşçi sendikası toplu sözleşme görüşmelerinde, "önce taban ücretin brüt 140 bin liraya çıkarılmasını, sonra da buna birinci ve ikinci yıl için ayrı ayrı yüzde 60 artı 25 bin lira zam yapılmasını, ikramiyenin 4'e çıkarılmasını, kıdem tazminatının 45 gün olarak belirlenmesini, her işyerinde bir temsilci atanmasını, ayrıca disiplin kurulunda başkanlığın dönerli olarak yapılmasını" istedi.

İşveren sendikası ise, ücretlere birinci ve ikinci yıl için ayrı ayrı yüzde 40 zam yapılmasını önerdi. Diğer önerileri görüşmeye bile yanaşmadı. İşçilerin ve sendika yetkililerinin belirttiği gibi, bu durumda grev kaçınılmaz oldu.

Topkapı Nakliyat Ambarlarında grevin birinci günü hergünkünden oldukça farklı bir görünüm vardı. Sabah saatlerinin alışılmış yoğun kamyon trafiği bugün yerini başka bir hareketliliğe bıraktı. Hergün sırtından tonlarca yük geçirerek ekmeğini çıkartan nakliyat işçisinin adaleli kollarında, bu gün grev pankartları yükseliyordu.

Saat 10'a yaklaşıyor. Hazırlıklar tamam. Topkapı nakliyatsitesindeki işyerleri yanyana ve karşılıklı diziler halinde sıralanır. İşyerlerinin önündeki alan, başlayacak olan savaşımın ateşiyle coşan militan bir işçi kalabalığıyla kıpır kıpır. Grevi başlatmak üzere gelen Türk-İş 1. Bölge temsilcisinin konuşmasını tamamlamasından sonra, işçiler, "haydi greve" sloganları arasında işyerlerine grev bayraklarını çektiler. İlk nöbeti tutacak arkadaşlarına grev gözcüsü gömleklerini giydirerek, yine sloganlar atarak, ikişer ikişer işyerlerinin önüne bıraktılar.

Tümtis Genel Başkan Vekili Yurdal Şenol grevci işçilere seslendi. Konuşmasında, hergün herbirinin sırtından 50 ton yük geçirilen nakliyat işçisinin, günde en az 9 saat, çoğunlukla da 12 saat çalıştırıldığını söyleyerek, savaşımın zorunluluğunu bir kez daha belirtmiş oldu.

17 EYLÜL 1987:
GREVDE 2.GÜN

İşveren sendikası Nak-İş, lokavt kararı aldığı 104 işyerinde lokavta gitti. Grevci işçilerin denetimi altında bulunan Topkapı Nakliyat Ambarları Sitesi'nde lokavtı başlatmak, işveren sendikası için hiç de kolay olmadı.

Lokavt uygulaması, sitedeki 800 dolayındaki işçinin toplu protestosuna yol açtı. Resmi ve sivil güvenlik görevlileri siteye doluştular. Yoğun güvenlik önlemleri alındı. İşverenler, lokavt pankartlarını "kendi" işyerlerine ancak böyle asabildiler. İşçiler, "kahrolsun lokavt" sloganlarıyla grev meydanını çınlattılar. Yurdal Şenol, grev kararı bulunan tüm greve çıkarak, işçilerin işverenlere gereken cevabı vereceklerini söyledi.

29 EYLÜL 1987:
GREVDE 14.GÜN

Tümtis, 315 işçinin çalıştığı 59 işyerinde daha grev başlattı. Böylece, grev kararı alınan toplam 104 işyerinin tümünde, yaklaşık 900 nakliyat işçisi savaşımı yükseltmiş bulunuyor.

9 ARALIK 1987:
GREVDE 85.GÜN

Topkapı'daki yiğit nakliyat işçilerinin kararlı savaşımları ürününü veriyor. İşveren sendikasında çözülme başladı. Topkapı Nakliyat Sitesi'ndeki en büyük işyerlerinden sekizinde, Şen İzmir, Hekimoğlu-Karaca, Afyon, Selçuk-Konya, Akın, Van-Muş ve Günaydın nakliyat ambarlarında anlaşma sağlandı.

Bu işyerlerinde imzalanan toplu sözleşmelerle 300 işçinin ortalama aylık ücreti, sosyal yardımlarla birlikte 210 bin liraya çıktı. İşçilerin toplu sözleşme öncesindeki gelirlerine net yüzde 223 oranında zam yapılmış oldu. Sendika yetkililerinin açıklamaları, işçilerin ücret artışı konusundaki isteklerini işveren sendikasına "dayatma"yı başardıklarını gösteriyor:

"Önce en düşük ücret 140 bin liraya çıkarıldı. (Toplu sözleşme öncesinde en düşük ücret 60-65 bin lira civarındaydı.) Daha sonra da ücretlerde birinci yıl yüzde 60+25 bin, ikinci yıl yüzde 60+25 bin ücret artışı sağlandı. İşçilerin işyerlerindeki her kıdem yılları için günlük ücretlerine 30 lira kıdem zammı yapıldı. 3 olan ikramiye 4'e çıkarıldı.

11 ARALIK 1987:
GREVDE 87.GÜN

Deri işçileri topladıkları 1,5 milyon liralık dayanışmayı grevci nakliyat işçilerine ilettiler. İşçiler adına parayı alan Yurdal Şenol, "sizin başarınız bize ışık tutuyor" dedi.

22 ARALIK 1987:
GREVDE 98.GÜN

İşveren cephesindeki çözülme büyüdü. Lokavt kırılıyor. Sendika şu açıklamayı yaptı:

"Tümtis şu ana kadar grev ve lokavt uygulanan işyerlerinin 16'sında, ayrıca uyuzsmazlığın sürdüğü iki işyerinde ve grev dışı olup kanunsuz lokavtın uygulandığı 35 işyerinde toplu sözleşme imzaladı. Bu gelişmeler gösteriyor ki işveren cephesi çözülmüştür."

En büyük nakliyat ambarlarından olan ve genel müdürün, işveren sendikası Nak-İş'in Genel Başkanı bulunduğu Şen İzmir Ambarı'nda sözleşmenin imzalanması bunu açıkça gösteriyor.

25 ARALIK 1987:
GREVDE 101.GÜN

Grev savaşımı sertleşiyor. İşçilerle anlaşılarak, grev ve lokavtın karşılıklı olarak kaldırıldığı 61 nakliye ambarı, ruhsatsız oldukları gerekçesiyle Zeytinburnu Belediyesi tarafından mühürlendi.

"Mühürleme" olayı, grevci işçilerin öfkesini bir anda açığa çıkarttı. İşçiler işyerlerini mühürlettirmemek için belediye ve polis ekipleriyle göğüs göğüse geldiler. "Bizi öldürmeden işyerimizi kapatamazsınız" diye haykıran işçiler, mühürleri bir güzel söktüler.

Tümtis sendikası yetkilileri bu olay üzerinde iki açıdan durdu. Birincisi, hükümet ve belediyelerin grev kırıcı her tür girişimi yaptıklarını, grevleri kıramayınca da, işçilerle anlaşma bağlayan işyerlerini cezalandırmaya gittiklerini açıkladılar. İkincisi, gerçeğin hiç de resmi yetkililerin açıkladığı gibi, "ruhsatsız" çalışma vb. olmadığını, çözülme noktasına gelen Nak-İş'in diğer işveren sendikalarına kötü örnek olmamak için bu yollara başvurduğunu söylediler.

İşlerin sertleşmesi, işverenlerin, polisiyle, belediyesiyle, ANAP teşkilatıyla vb. grevi kırmak için çırpınmaları, nakliyat işçilerinin savaşımının ne denli etkili olduğunu gösteriyor. Gerçekten de, nakliyat işçilerinin *"haydi greve"* kararıyla birlikte, burjuvazinin can damarlarından nakliyat işkolu önemli ölçüde felç olmuş durumda.

9 ŞUBAT 1988:
GREVDE 147.GÜN

Grevin sürmekte olduğu işyerlerindeki işçiler, aynı coşkulu, aynı militan ruhla "kavgaya devam" diyorlar. Topkapı'da grev meydanı ilk günkü gibi kıpır kıpır. İşyerlerinin çevresindeki kahveler grevci işçilerle dolup taşıyor. Son günlerde işçileri ilgilendiren önemli gelişmelere, toplu sözleşme zamlarına ve Türk-İş'in tutumunun ne olması gerektiğine ilişkin tartışmalar, sohbetler koyulaşıyor.

Grevci işçilerin önemli güç kaynaklarından biri de, ailelerinin grevle gösterdiği dayanışma oluyor. Topkapı ambarlarında, çoğunluğu Kürt olan işçilerin aileleri, kadın, çoluk-çocuk, grevcilere tam bir destek veriyorlar.

Türkiye işçi sınıfının Türk, Kürt tüm savaşkan evlatları kavga bayrağını yükselttikçe, özlemi duyulan baskısız, sömürüsüz günler yaklaşıyor.

Yaşasın Türkiye işçi sınıfının devrimci savaşımı!

Yaşasın yiğit nakliyat işçilerinin grevi!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 349, 2 Mart 1988

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri
Alessandro Natta'nın Mayıs 1987 tarihli
Merkez Komitesi toplantısına raporu

"Bir yol vardır: Reformist ve il[illegible]ric[illegible] alternatif"

Natta'nın raporunu, İtalyan Komünist Partisi'nin *The İtalian Communist* adlı İngilizce dergisinin, Nisan-Haziran, 1987 tarihli sayısından çevirerek, bir küçük bölümü dışında tümüyle basıyoruz. Rapordan görüldüğü gibi, İtalyan Komünist Partisi'nin komünistlikle, adından başka hiçbir ilişkisi kalmamıştır. Bu parti, emperyalist öğütleriyle, burjuva devlete düzene övgüleriyle, artık düpedüz burjuvalaşmıştır. Bu durum, çok sayıda örnekle, iyi ortaya çıksın diye, oldukça sıkıcı olan bu raporu, olabildiğince geniş verdik. Rapordaki birçok noktaya ilişkin vurgu yapılabilir, ama biz yalnızca bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz: İtalyan "Komünist" Partisi, yeni "Sovyet" yönetiminin izlediği çizgiyi benimsiyor ve destekliyormuş! Bu, Gorbaçof yönetiminin kimliğini çok güzel anlatıyor.

1. İtalyan Cumhuriyeti'nin yaşamında yeni bir politik aşama için

Merkez Komitesi'nin ve Merkez Komisyonu'nun bu toplantısı, parlamentonun zamanından önce feshedilmesinin hemen ardından yapılıyor.

Cumhuriyetimizin yaşamında olağanüstü öneme sahip bir politik değişimle ve meydan okumayla karşı karşıyayız. Geçtiğimiz yaz sonundaki hükümet krizinde, yeni bir politik aşamanın açıldığını söylemiş ve bunu, daha kararlı bir muhalefet yapma ve politik-programatik girişimcilik gerekliliğine bağlamıştık. Bazıları, Hristiyan Demokrat (DC) ve Sosyalist (PSI) partiler, hükümete yeniden güven oyu verdiler diye, bunu zorlama ve zamansız buldular. Ama şimdi, herkes o değerlendirmenin ne kadar doğru olduğunu görebilmektedir, çünkü sonraki aylarda, çelişkilerin ağırlaşmasından ve gereksinimi duyulan yeni çözümlerin daha tam belirmesinden başka birşey görülmedi. Daha doğrusu, kesinlikle çözümsüz bir krizi, kabul edilebilir sınırların ötesine sürüklemek ve yeni yollara başvurmaya karşı durmak, beş-parti hükümetinin dağıtılmasına kuşkulandırıcı bir cila eklemiştir. Kuşkulandırıcı derken anlatmak istediğim, kurumların sağlığı açısından kuşkulandırıcıdır.

Dramatik çırpınışlar ve bölünmelerle yeni bir aşama doğmuştur. Olumlu değişim için bir perspektif çizmek mümkündür, ama aynı zamanda, ülkenin önündeki ve karşı karşıya olduğumuz riskleri de göz önünde tutmak zorundayız. Koalisyonu suni olarak canlı tutmak için ne kadar çok ısrar edildiyse, kurumsal kötüleşme de o kadar çok körüklenmiş oldu.

Şunu yüksek sesle ve güçlü olarak söylemeliyiz ki, bugüne kadar olanların, kurumlara verilen zararın sorumluluğu, dağılan çoğunluk partilerine, onlar arasında da özelikle en büyük ağırlığı taşıyan iki partiye düşmektedir. Beş-parti hükümetinin getirdiği değişiklik, bir keşmekeşle bitti. Eski dengelerin çöküşü, yalnızca iktidar kavgasının her türlü sınırın ötesine uzanmasından değil, beş-parti koalisyonunun temelinde yatan politikanın, gerçek yaşamla çatışmaya dayanamamasındandır. Ülke bu aşamadan çıktığında, hem eski hem yeni adaletsizlikler ve kamu işlevlerinin çürümesi daha şiddetli durumdadır.

Bugün, görevimiz demokratik sistemin yaşamında yeni bir sayfa açmaktır. Demokrasi tam yerine getirilmeli, vatandaşların hakları tam kabul edilmeli ve bugünkü görevler için yeterli, etkin ve adil bir devlet kurulmalıdır. Bu, hükümet programının ve ülkeyi yenilemenin ve sağlığına kavuşturmanın dayanağı olmalıdır.

(...)

3. Demokrasiyi koruma, yenileme ve geliştirme: 14 Haziran seçimlerinin ana teması

İşte, parlamentonun, beşinci kez zamanından erken feshedildiği bir noktadayız.

Demokratik kurumlar acımasız bir sınava sokuldu. Demokrasimizin yaşamında önemli ve zor bir ana geldiğimizin bilincine varmış olmamız ve bu bilinci vermemiz gerekiyor. İtalya, yönetici güçlerde değişikliği reddetmenin cezasını ağır ödüyor. Günah ülkeyi yönetmiş olan politik güçlerindir. Ama, bundan da önce, sorumluluk ileriyi göremeyen, dar görüşlü, değişimi engellemenin garantisi olarak, sola karşı sistematik ve en katı ayrımcılığı yapan egemen sınıfların

kapısının önüne konmalıdır. Bu ayrımcılığın hiçbir zaman geçerli nedenleri olmamıştır. Bir zamanlar uluslararası konumumuzun tartışma götürebilir olduğunu kabul etsek bile, kötü niyetle bile, partimizin dışlanmasının, ancak önceden planlanmış, propaganda düzeyinde kötüleme yoluyla sürdürülebilir olması üzerinden on yıllar geçti.

Bundan, politik sistemin zorluklarının ve krizinin ilk nedeni çıkıyor. Kimse, kurumların arkasına saklanamaz ya da onları suçlayamaz. Zira asıl suçlanması gereken, ülkeyi yöneten politik güçler ve o güne kadar onları destekleyen ekonomik güçlerdir.

Devletin ne yaptığı ve yerleştirilen tekelci, sonra da paylaşımlı iktidar sistemi - ki bu devletin etrafındaki işletmelerin, bankaların, yönetimlerin ve enformasyon ağlarının geniş yapılarına da uzanmıştır - öyle olgulardır ki, bunlar, el değiştirmeyi programatik olarak dışarıda bırakan, çok belirli bir politik tercihle bağlıdır.

Ama, politik sistemi ablukaya almanın ve kurumların bağımsız çalışmasını engellemenin de derin nedenleri vardır. Son kongremizde ve Merkez Komitesi'nin son toplantısında üzerinde durduğumuz gibi, kurumlardaki zorluklar ve krize yol açan etkenler, politik demokrasi normlarına duyulan gerçek bir düşmanlığın yeniden ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır. Giderek daha ısrarla ileri sürülen iddia, yönetemezliğin, sözde aşırı istemler ve beklentiler uyandıran demokrasinin kendisinden kaynaklandığıdır. Bu, demokrasinin tam onaylanmasına karşı, doğrudan ya da dolaylı saldırılar için sahneyi hazırlar. Şu kesin olarak doğrudur ki, hükümet partileri görevlerini bir kenara bırakmışlardır ve devleti bir tımarhaneye çevirmişlerdir. Ama şu da en az onun kadar doğrudur ki, bu, demokratik kurumların yerine getirmesi gereken işlevlerin, denetimsiz güç odaklarının avantajına, sürekli erimesiyle üst üste düşmüştür.

(Fiat başkanı Gianni) Agnelli'nin beş-parti hükümetine yaptığı övgü, büyük finans guruplarının liderlerinin, politikanın ve kurumların işlevlerini nasıl gördüklerini tam ve hatta gülünç bir şekilde anlatıyor: Başka yerde yapılan tercihlere bağımlı ve bağlı bir işlev.

Ama, Reagan deneyiminin krizi, büyük finans guruplarının denetlenemeyen suistimallerine doğru gerilemenin ne kadar ciddi zarara neden olduğunu göstermiştir. Demokrasi yalnızca evrensel bir değer değil, aynı zamanda kendi içinde iyidir, vatandaşlar için iyidir, zira uzun dönemde, son çözümlemede daha geçerli olan, daha geniş olarak ve özgürce tartışılan tercihlere olanak tanır.

Oysa bugün, savaşım demokrasi kavramı üstüne gitmektedir. Temsili sistemin ve onun gücünün, büyük çapta kısıtlaması için güçlü bir basıncın olduğu, hatta otoriter türden kıpırdanmaların olduğu, artık gizlenmiyor bile. Sağ kültürü yeniden değerlendirme ve hatta, faşizmin ve kendilerini açıkça onun mirasçıları addedenlerin itibarını onlara geri verme çabaları vardır.

Dolayısıyla, İtalyanlara, partimizi güçlendirmek için yaptığımız çağrı, yalnızca, geçen krizde açığa çıktığı gibi, sistemin önünü açma gereksiniminden kaynaklanmıyor. Aynı zamanda ve herşeyden önce, demokratik sistemi güçlendirme yönünde iradesi net ve kanıtlanmış olan, bunu nasıl yapacağı konusunda net fikirleri olan bir güce gereksinim vardır.

Bugün, tercih, anayasal sistemi yıkmakla, herşeyi olduğu gibi bırakmak arasında değildir. Bu nedenledir ki biz, kurumların gerçek eksiklerini düzeltmek için, ciddi ve etkin bazı öneriler hazırladık. Yasama sürecini hızlandırmak ve kolaylaştırmak için tek-meclisli parlamento fikrini geliştirdik. Ahlaksız tutumların, hiç olmazsa bir kaynağı olan tercihli oyun kaldırılmasında ısrar ettik. Bölgesel ve yerel otonomi sistemeni güçlendirecek yollar gösterdik.

Öyleyse, politik sistemde ve kurumsal mekanizmalarda yapılabilecek reformlara bakmalıyız.

Politikanın, yönlendirme ve denetim olan yüksek işlevi, ona geri verilmelidir. Yerel, bölgesel ve parlamenter meclislerin, yürütme üstündeki karar verme yetkileri ve denetimi, kendilerine yalnızca teknik değil tüm gerekli araçlar sağlanarak, mutlaka güçlendirilmelidir. Herşeyden önce, ulusal yürütme, parlamento ve yerel ve bölgesel otonomi arasında yetki ve işlevler yeniden dağıtılmalıdır. Öte yandan, halkın egemenliğini temsil eden bütün kurumlara, ekonomik hayata yön verme ve karışma görevleri ve yöntemleri verilmelidir ki, giderek daha belirleyici olan bu alanda etkin demokrasi garantilensin.

(Ulusal, bölgesel ve yerel) yürütmelerin, yönetim üzerinde, yeterince güçlü yönlendirme ve denetleme yetkileri olmalıdır, ama politik iktidarın ve yönetimin görevleri arasında açık bir ayrım da olmalıdır. Şimdi devlet yönetiminin sonsuz yetkileri var. O, yetkilerinin çok büyük olduğu ama konumunun açık ve şeffaf olmadığı durumdan çıkarılmalıdır. Bizim gösterdiğimiz yol, bütün sorumluluğu kamu yönetimine vermek, işlemleri basitleştirmek ve politika ile yönetim arasında gerçek ve canlı bir diyalektik sağlamaktadır.

Bu, politikanın ve devletin reformunda, birincil ve gerçek özdür. Vatandaştan yetkiyi almak ve demokrasinin özünü boşaltmak, devletin etkinliğini ve verimliliğini artırmaz, ancak güçlünün keyfiliğine ve bürokrasinin süistimallerine daha çok boşluk bırakır. Bu nedenle biz şöyle diyoruz: Vatandaşların haklarından başla ki, o haklara yönelik olarak, en zayıftan ve en az korunandan yola çıkan bir politikan olsun. Ama en önemli sorun, ne yönde çaba harcanacağı konusunda kesin bir fikrin olmasıdır. Temel nokta şudur ki, vatandaşların görevleri ve hakları, şimdi olduğu gibi, iktidarın verdiği ödünler değildir.

Devletin adalet dağıtımında kriz vardır. Vatandaşların kişisel güvenlikleri garanti edilmemiştir. Enformasyona ulaşmaya yönelik gerçek hakların yeterince garantisi yoktur. Anayasada değinildiği halde, geniş bir alan olan ekonomik demokrasi tümüyle, tamamen ihmal edilmiştir. Bunu bilmeli ve eleştirmeliyiz, çünkü o, anayasal devletin tam gerçekleşmesi istemine ters düşen, çarpık bir anlayışın ve uygulamanın varlığını gösteriyor.

Anayasal devlet daha hâlâ tam gerçekleşmiş değildir, bu sağlanmalıdır. Ama bunu yapmak için, yalnızca vatandaşları devletin suistimaline karşı korumayı garanti etmek yetmez. Onlar, aynı zamanda, toplumda varolan, ekonominin manivelalarını elinde tutan üstün güçlerden yeraltı dünyasının güçlerine kadar, tüm keyfi güç merkezlerine karşı da korunmalıdırlar.

Yani biz, temsili demokrasinin doğru ilkelere göre uygulanmasından, bozukluklarının düzeltilmesinden, tam şeffaflıkla çalışmasından yanayız. Bu, vatandaşlar için ilk ve en gerçek garantidir. Ama, bu hiçbir şekilde, vatandaşların katılımlarını ifade etmeleriyle ve doğrudan karışmalarıyla, bu arada referandumlarla - ki bunların etkinliğinin artması garanti edilmelidir

Sovyet liderliğine yeni gelen gurubun, uluslararası düzeyde ve içerde izlediği yeni rotaya ilişkin olarak, Sovyetler Birliği'nde de direnç güçlüdür. Bu yeni rotaya yüksek bir değer biçmemiz ve onu desteklememiz tamamen doğruydu ve doğrudur.

- çelişmez.

Devlet başkanının doğrudan seçimi sahte bir sorun ya da, daha kötüsü, bir risktir. Özellikle, eğer dengeleyici unsurlarla çevrilmezse ve çok sağlam demokratik geleneklerle garanti edilmezse - verilerin kendisi bu tür sistemin tehlikelerini gösteriyor. Bundan da önemlisi, tek kişiyi doğrudan seçmek, vatandaşa daha geniş yetki vermenin karşıtıdır, çünkü tek bir kişiye delege edilebilecek en geniş yetkiyi temsil etmektedir.

Vatandaşlar, aynı zamanda, seçim sisteminde yapılacak reformlar, tek başına her sorunu çözer, ilüzyonuna karşı uyarılmalıdır. İlk adım, eğer oy hakkına sahipsen, seçim sistemi ne olursa olsun, oy silahını kullanmaktır. Nispi temsil sisteminin, özellikle azınlıktakilere garantiler sağlaması açısından, çok üstün yanları inkar edilemez. Şu da iddia edilemez ki, nispi temsil sistemi, İtalyan politik sistemini baltalamıştır. Nispi temsil sistemiyle, son parlamentoda, beş-parti koalisyonunun dışında çoğunluk sağlamanın da mümkün olması, bu gerçeği göstermiştir.

Ama, biz seçim mekanizmalarının neden tartışıldığını anlıyoruz. Biz tercihli oyun kaldırılmasını ve yerel oylarla çevresel tek-adaylı seçim bölgelerinin kurulmasını hali hazırda önerdik. Oyunu kullanan vatandaş için sorun, nispi temsil sisteminin politik potansiyelini kullanmaktır.

Ne olursa olsun, hiçbir seçim sistemi tek başına - birkaç yıl önce, İngiliz İşçi Partisi içindeki bölünmeyi ele alın - güçlerin otomatik guruplaşmasını garanti edemez. İnsanlar yasalar söylediği için değil, özgür inançları birbirine yakın olduğu için, guruplar halinde biraraya gelirler. Her durumda, kurumlar ve seçim yasaları, şu ya da bu politik projeyi öne çıkarmak için, daha da kötüsü, bütün vatandaşları birleştiren ortaklığın tersi yönde, düzeltilemez.

Biz, yeni, kurucu bir anayasal dönem açmayı garantilemek için de daha güçlü bir komünist oy istiyoruz. Anayasa, bütün vatandaşlar ve demokratik özgürlükler için, otoriter suistimal riskine ve son kırk yıldır cumhuriyete yönelen birçok saldırı karşısında en güçlü kaleyi oluşturan anayasal ilkeleri tersine çevirmeye karşı daha büyük güvenceler taşımaya doğru açılabilir.

4. Alternatif program: Değişimi, gelişme, sosyal adalet ve insanın ilerlemesi yararına yönlendirmek

Demokratik sistemi desteklemek ve geliştirmek, yalnızca kurumları düzeltmeye ve politik reformlara dayanmaz. Vatandaşların sosyal hakları - çalışma, eğitim, sağlık ve sosyal yardımlaşma - gelişmeden ve tam olmadan, özgürlüğün tam garantisi olamaz.

Bu nedenle, parti kongresine sunduğumuz ve son birkaç aydır üzerinde dikkatle durarak açıklık kazandırdığımız ve son şeklini verdiğimiz program, demokrasi ve devlet konularını, ekonominin konularıyla bağlamaktadır.

Önerdiğimiz alternatif programı esinlendiren ana motif, değişimi, gelişme, sosyal adalet ve insanın ilerlemesi yararına yönlendirmektir. Bunun anlamı, gerekli reformların modernleşmeye eşlik etmesi, nicel ve nitel gelişme arasında dengeyi kurmak için, belli kuralları olan bir serbest pazarı, net olarak programlanmış bir eğilimle bağlamaktır.

Dünya ekonomisindeki manzara değişikliği, birçok şeyin tartışma gündemine alınması anlamını taşıyor. En başta da, bazı sektörlerde rekabet gücü daha çok olan, ama tabanını genişletmediği için, özellikle enstrumental mallar, enerji, bilgilendirme ve tarımsal ürünlere duyulan yeni taleplere yanıt veremeyen bir üretici yapının. Sorun, sistemin bütününde çok yönlü yeniliğe, ulusça etkin katılımla ileriye gitmektir.

Rasgele modernleşme yetmez. İtalya, büyük ölçüde, zaten modern bir ülkedir ve, bir bütün olarak diğer ülkelerden daha az gelişmiş olsa bile, bazı sektörlerde çok ileridir. Yaşanan süreç, gerçekte, sivil ve kültürel, aynı zamanda üretimde azgelişmişliğin geniş alanlarını, dokunulmadan bırakmış, eşitsiz ve çoğu zaman yüzeysel bir modernizasyondur.

Artık çok açıktır ki, bilimsel ve teknolojik devrimle açılan çok büyük olanakları düzenleme işini, yalnızca pazar güçlerine bırakamazsınız. Çalışmasıyla, gereksinimleriyle ve girişimciliğiyle insan, uygarlığın, motoru bilgi ve enformasyon olan merkezine dönüyor. Eğer pazar kendi araçlarına bırakılırsa, öncelikle ivedi kına ve özgül çıkarlarına elverişli koşulları seçer. Gelişmenin dolaylı bedelini ya da antropolojik, toplumsal ve çevresel zararlarını tartmaz. Gerçekler, halihazırda, ısrarla şunu göstermiştir ki, pazar kendi araçlarına bıkakıldığında, kendi işleyişinin temelini oluşturan

kaynakların geçerli bir yeniden-dağıtımını garanti edemez. Daha endüstriyel uluslarda kamu müdahelesinin büyümesi ve dolayısıyla, programlamaya dayalı yöntemin açıkça tercih edilme ihtiyacı, bu objektif verilerden doğuyor.

1. İlk hedef herkesin çalışmasıdır. Bu yalnızca gerekli bir hedef değil, aynı zamanda olanaklıdır da.

Bildiğiniz gibi, buna ulaşmak için, yapısal politikaları, emek pazarını, eğitimi, sektörel ve bölgesel programları, işletmelerin gevşek örgütlenmesine vurguyu ve gençlere yönelik acil önlemleri kapsayan projeler ve stratejik platformlar oluşturduk. Biz nitel nicel gelişme arasındaki sahte zıtlığa karşıyız. İtalya örneğinde, yenilik yapan sektörleri güçlendirme, tarımsal endüstri sistemini modernleştirme ve teknolojiyi, enerji ve hammadde tasarrufuna yönelik örgütleme, net bir gerekliliktir.

Her şeyden önce, son yıllarda izlenen politikaların daha da kötüleştirdiği ve sistemin genel verimliliğine giderek yük olan, bundan dolayı da en dramatik sorun olarak yine ulusun karşısına çıkan, güney sorunuyla ciddi olarak ilgilenilmelidir.

Kuzey ile güney arasındaki dengesizliği yenmek, artık yalnızca ekonomik bir gereksinim olmaktan çıktı. Demokrasi için en temel gereksinim oldu. Halen işsiz sayısının 1 milyon 100 bin olduğu Mezzogiorno'da, 1994 yılına kadar 2 milyon 400 bin iş yaratılmak zorundadır. Bundan daha büyük bir olağanüstü toplumsal sorun yoktur.

Büyümenin değerlendirilmesinde ilk ölçüt, iş yaratma kapasitesi olmalıdır. Bunun nedeni en azından şudur ki, gelişmeyi,ücret haksızlığına, adaletsizliğe, seks ayrımcılığına ve kirli işlere dayandırmak kabul edilmez ve her açıdan tehlikelidir.

Biz, İtalyan kadınına, çalışma hakkı ve işte yeni bir nitel düzey - toplumsal rollerde, seks ayrımcılığına oturan işbölümünü aşan ama çeşitliliği olan bir çalışma -yönünde öneriler getirdik.

Şu gösterilmiştir ki, teknolojik ilerleme de, kontratlardaki önlemler de, iş ilişkilerindeki riskli alanları ve illegaliteyi ortadan kaldırmıyor. En son dramatik örnek, Ravenna katliamıdır (burada, bu yıl içinde, kimyasal dumandan, birçok işçi ya öldü ya da hastanelik oldu). Ama gerçekte, saygınlık, güvenlik ve ücret açısından işçi sınıfının, Fiat gibi büyük işletmelerde de sorunları vardır. Bu sorunların üstesinden gelindiğini söylemek çok basit bir yalandır. Aynı şekilde, okullardan kamu çalışanlarına kadar, en geniş kesimlerin, kendi rollerini ve ücret istemlerini belirleme gereksinimini tanımayı reddetmek ya da "dayatmacılık" olarak tanımlamak da yanlış olur.

2. Öteki temel kural da çevreyle gelişme arasındaki ilişkidir. Biz son yıllarda, çevre sorunlarını daha çok bilince çıkarmaya katkısı olan, önemli savaşları benimsedik ve bunların içinde yer aldık.

Bu alanda inancımız derindir. Sorun, yenileşme sürecini tamamen inkr etmeden, çevreyi korumak ve geliştirmektir. Bütün alanlarda, özellikle endüstride, taşımacılıkta, tarımsal üretimde ve ülkenin su ve jeolojik durumuna ilişkin olarak, harekete geçilmelidir. IKP enerji sorunlarını, Çernobil'den önce de, sonra da, en ciddi ve derinlemesine tartışan bir partidir. Kongremizde, ülkenin geleceğini ilgilendiren bu tercihlerin içeriğini saptamak için bir referandum gereksinimine inandık. Çernobil'in ardından, böyle bir referandum önerisini ülkeye ve parlementoya resmen de yaptık. Referandumların yapılması ve bunlardan kaçma manevraları, olasılık olunca, partimizin Yürütme Komitesi, Merkez Komitesi'ne sunmak üzere, açık bir tavır belirlemenin zorunlu olduğuna karar verdi.

Referandumlar ertelenmiştir. Ama şurası açıktır ki, burada belirleyeceğimiz tutum, nükleer enerjiden adım adım uzaklaşmak olarak düşünüldü ve düşünülüyor. Çünkü, güvenlik sorunları en başa konmalıdır. Aynı zamanda, ülkenin üretici faaliyetlerini geliştirme ve bilimsel ve teknik araştırmaya katılma gereksinimleri hatırlanmalıdır.

Adalet, halkın ilerlemesi, toplumculuk ve özgürlük için savaşım ve fikirler solun tekelinde değildir. Çok geniş Katolik dünyası içinde, muhafazakar eğilimlerden, demokratik popülizme kadar değişik eğilimler vardır.

Bu istemlerin en etkin sentezi, artık, kaynakların tasarrufuna ve rasyonel kullanımına yönelik politikalarda bulunabilir. Bildiğimiz gibi, bu, üretim ve tüketim modellerinin yavaş yavaş düzeltilmesi anlamına gelir. Biz bunları, ulusal enerji planının, yeni parlamentonun baş görevleri arasında olması gereken revizyonu için yol gösterici ilkeler olarak öneriyoruz.

3. Gelişme için önerdiğimiz platform, her alandaki, ama herşeyden önce devletin toplumsal yanlarına ilişkin kamu harcamalarının çok daha verimli olmasını gerektirir.

Reform, harcamaların anormal artmasını gerektirmemeli, ama harcamanın niteliğini ve etkin kullanımını daha dikkatli değerlendirmelidir. Vatandaşların çıkarı egemen olmalıdır. Bu, hizmetleri yeniden değerlendirme ve, uzmanlara tam yetki veren ve aynı zamanda çok sıkı bir demokratik denetime, toplumsal müdahaleye ve gönüllü çalışmaya alan açan bir yönetim biçimi anlamına geliyor.

En temel yanlış, devletin toplumsal yanlarını, büyük bir hayır kurumu gibi anlamaktır. İşte değiştirilecek olan bu görüştür. Bütün hizmet alanları, nicel ve nitel gelişmenin vazgeçilmez tabanıdır. İlkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim sistemi, sağlığın korunması, özellikle yaşlılarla adil sosyal dayanışma için garantiler, ekonomik sistemin işlemesinin ve uygarlığın kaldıraçları ve koşullarıdır. Bütün bunlar, endütriyel ve modern bir kültürün ve gerçekten ileri bir üretici sistemin ayrılmaz parçasıdır.

4. Geriye kalan en önemli problem, denetimsiz bütçe açığı ve korkunç derecede birikmiş kamu borçlarıdır. Bunu yalnızca harcamaları gelişigüzel azaltarak ve devletin toplumsal yanlarına vurarak çözmeyi düşünmek, boşuna, kendimizi kandırmaktır. Yapılması gereken, kamu bütçesinin, güçlü ekonomik gurupların ve politik hamilerin emrinde, onların bir ödeme aracı olarak işlev görmesi yerine, kaynakları verimli düzenleme aracı olarak rolünü geriye vermektir. Dolayısıyla, harcamaların bileşimini ve niteliğini geliştirmeye ve önemli ölçüde değiştirmeye yeniden başlamakla birlikte, bir başka önemli etken de daha doğru bir gelir politikasıdır.

Vergi sistemi, iş hayatını ve yatırımları, vergi yükünün yeniden-dağıtımının, kazanılmış gelirden, sermaye gelirine, büyük emlak sahibi guruplara doğru kaydırılmasını, birçok alandaki vergi kaçakçılığının ücret ve üretim üzerindeki yükünü ciddi olarak azaltmaya teşvik etmelidir. Yürürlükteki vergi sistemi tam da üretenleri ve çalışanları cezalandırmak için yapılmıştır. Kısacası, gelişmenin yeni niteliğinin ışığında, gelir dağılımının yönetimi, verimli yatırımları düzenleyecek ve canlandıracaktır. Bu da, kamu ve özel enerjiyle gerçekleştirilen büyük projeler aracılığıyla, ama aynı zamanda, şimdi olanın tersine, birikimin daha adaletli bir dağıtım çerçevesinde gerçekleşmesini sağlayarak olacaktır.

Ben, bu temel görüşleri, önerilerimizin uydurma ve demagojik olmadığını açık etmek için hatırlattım. Bunlar, elverişlilikle gereksinimler arasında tutarlı bir ilişkiyi göstermektedir. Programatik ciddiyeti hiç olmayan güçlerden gelen sayısız programatik duyuruların etkisizliğini ve tutarsızlığını açığa çıkarmaktadır.

Önerilerimizin tam temelinin bilincinde olarak, ücretli ve serbest çalışan emekçi tabakalara, bunlar arasında da, yeni ortaya çıkan meslek sahiplerine ve müteşebbis tiplere, seslenebiliriz ve seslenmeliyiz.

Yabancısı olduğumuz alan ya da sektör yoktur. Önerilerimiz her yere götürülmelidir. Ama her zaman şunu hatırlamalıyız ki bizim güçlerin en önemli görevi bütün enerjimizle, sesimizle, herşeyden önce daha az olanları, daha çok çekenleri ve başkalarından daha çok haksızlığa uğrayanları anlamalıyız ve anlatmalıyız.

5. Detanta ve uluslararası işbirliğine yönelik bir dış politika

Bu bölümde yer alan önerilerimizin koşulu, İtalya'nın, kendi bağlaşıkları içinde ona, detanta, uluslararası işbirliğine ve birleşik bir Avrupa kurmaya yönelik, aktif işlev gördürecek bir dış politikasının olması gerektiğidir. Floransa kongresinde yaptığımız tercihler, tamamen doğru ve sağlam çıktı.

Yaygın direnişe rağmen, yeni bir detant perspektifi yol alıyor. Bir dönemeç noktasına ulaşmış olabiliriz. Yuro-füzelerde sıfır çözüm için bir anlaşma, hem de zorunlu olarak hızlı bir anlaşma, fiilen olanaklıdır. İlk kez, süpergüçlerin nükleer silahlarında, yalnızca sınırlama ve denetim değil, aynı zamanda azaltma da olabilir.

Bizim, hatta bütün tarafların bize karşı yoğun polemiği pahasına, uğrunda inatla savaştığımız böyle bir anlayışın önemini açıklamaya gerek yok. Denetimli, dengeli ve anlaşmaya dayanan bir silahsızlanma çizgisi alternatifsizdir ve veriler bunu kanıtlıyor.

Anlaşma için öneriler, özünde batının bakış açısını kabul etse bile, Birleşik Amerika'da ve Avrupa'da yine de güçlü bir direnç vardır. Sovyet liderliğine yeni gelen gurubun, uluslararası düzeyde ve içerde izlediği yeni rotaya ilişkin olarak, Sovyetler Birliği'nde de direnç güçlüdür. Bu yeni rotaya yüksek bir değer biçmemiz ve onu desteklememiz tamamen doğruydu ve doğrudur.

Hiç gecikmeden, anlaşmadan ve detantta ilerlemeden yana konum almak, her ülkeden çok İtalya'nın çıkarınadır. Eğer halk olmasını isterse, ülkemizin Atlantik Anlaşması'nda ve Avrupa'da rolü, en önde gelebilir. Sovyetler'le polemiklerde uzun süredir tam tersi savlar ileri sürüldüğü halde, şimdi, sıfır çözümün, Birleşik Devletler'in Avrupa'daki bağlaşıkları için riskli olduğunu söylemek tutarsızlıktır.

Tam tersine, Genscher'in ve Schmidt'in, Gonzales'in, Brandt'ın ve Avrupa'daki solkanat ve demokratik güçlerin öteki sözcülerinin, sıfır çözümün şu anda sağladığı olanakları tanımlarken, "Avrupa için tarihsel fırsat" demelerine tamamen katılıyoruz.

Bildiğimiz gibi, bir anlaşma olsa da, Avrupa'nın tam nükleersizleştirilmesi hâlâ uzakta kalacaktır. Ama nükleer silahsızlanma yoluna girmek, Doğu-Batı ilişkilerinde güvenliğe ilişkin yeni bir politik kavramın sorunlarını, aynı zamanda silahsızlanma ve konvansiyonel silahlarda denge sorunlarını öne çıkaracaktır.

Yürütme Komitesi'nin, geniş yankı uyandıran kararıyla gösterdiğimiz gibi, biz savunma sorunlarına hiç de ilgisiz değiliz. Ama, tam da savunma sorunlarının bilincinde olduğumuz içindir ki, eğer çıkmaz bir sokağa girilmesi önlenecekse, bunun dayanak noktası, Doğu'da ve Batı'da silahların, artan bir ölçekte ve anlaşmalı olarak azaltılması temelinde kurulacak kollektif bir güvenlik sistemi olmalıdır diye vurguladık ve vurguluyoruz.

Avrupa'nın, kesintisiz ve daha bolca silahsızlanma tanımlarını zarara sokabilecek konumların ötesine geçen bir ilerlemeyi desteklemede, çanalıcı çıkarı vardır. Özellikle, Reagan yönetiminin "uzay kalkanı"nı inatla savunmasının ve ABM anlaşmasını rasgele yorumlamasını ve özde çiğnemesini, ki bu Birleşik Devletler'de de derin hoşnutsuzluk yaratmaktadır.

Ama biz, aynı zamanda, iki büyük güçle Avrupa'nın girişimleri arasındaki işbirliğinin, uluslararası ekonomik ilişkileri ve Üçücü Dünya ülkelerinin durumunu da kapsar şekilde genişletilmesi için çalışmalıyız. Dünya ekonomisinin ciddi bilinmeyenleriyle, daha yoksul ülkelerin trajedisiyle, krizin ağır riskleriyle ve patlayıcı gerginliklerin birikimiyle uğraşmak için, uluslararası ekonomik ilişkilerin her alanında, giderek daha çok ertelenen, yeni kuralları tanımlamak da, giderek daha çok acilleşti. Değişik bölgeler ve

sistemler arası etkin işbirliği ve dünyada, açlığa karşı acil yardım gerekliliğinin ötesinde, yeni bir Kuzey-Güney ilişkisinin sorunlarıyla ilgilenmek, gelişmiş dünyanın kendisi için giderek artan ölçüde belirleyici oluyor. Herhalde hiçbir alanda, neo-Muhafazakar ve neo-liberal politikaların gariplīği ve insaniyetten uzaklığı böyle şiddetli olmuştur. En çok borçlu Üçüncü Dünya ülkelerinin yakalandıkları girdabı durdurmadan ve adil ticaret politikaları ve yeterli yatırım bağlantıları yoluyla gelişmeyi garantilemeden, sakin bir gelecek için herhangi bir umut, dünyada hiç kimse için yoktur.

Batı Avrupa'da barış, detant, silahsızlanma ve uluslararası ekonomik işbirliği için yeniden beliren girişim, bildiğimiz gibi, büyük ölçüde, Avrupa'yı inşa etmedeki ilerlemeye ve Avrupa Topluluğu'nun, onu katıksız bir politik bütün yapacak bir birliğe dönüşümüne bağlıdır. Varolan potansiyelden en çok yararı sağlayabilmek ve "Tek Eylem"in, Avrupa Topluluğu reformu tartışmasına verilen son hayal kırıcı ödünün sınırlamalarının ötesine geçebilmek için, bu, hükümet düzeyinde, Avrupa parlamentosunda ve ulusal parlamentolarda, uyumlu davranışa çevrilmesi gereken bir tercihtir.

Avrupa'nın inşasında yeni bir gelişme için harcanan çabayı artırmada ve yönlendirmede rol alamak, Avrupa solunun güçlerine bağlıdır.

Batı Avrupa'nın toplumsal, politik ve kültürel yenilenmesi için solkanat güçlere iş düşüyor. Muhafazakar politikalar Avrupa'nın onurunu kırıyor. Bunun yerine, Avrupa, uluslararası sahnede, barış, işbirliği ve Üçüncü Dünya'ya açılım için, dinamik bir etken olarak, belirebilir. Bölgesel krizlerde, en başta da Ortadoğu'da, görüşme yoluyla çözüm çabalarının kahramanı olarak belirebilir. Zamanımızın, teknoloji ve üretim alanındaki meydan okumalarını yüksek rekabet gücüyle yüzleyebilme yeteneği olan bir gövde olarak belirebilir.

Avrupa solunun, olumlu bir seçim sonucu yoluyla canlandırılmasına kendi çabamızla katkıda bulunmak, İtalyan solunun ana gücü olarak, bugün bize düşüyor. Biz, Avrupa solunun fikirlerine ve programlarına giderek daha çok katkı yaparak, onun ayrılmaz bir parçası olmayı tercih ettik. Konumlarımızın uyandırdığı dikkati açıkça görebiliyoruz ve görevimizin ve sorumluluğumuzun kat kat arttığını hissetmemiz için, bu da bir başka nedendir.

6. Demokratik ve reformist alternatif için

Eğer Merkez Komitesi ve Merkez Denetim Komisyonu kabul ederse, bunlar, seçim kampanyası başladığında tam şekliyle sunacağımız platformun ana noktalarıdır.

Bu yolla, demokratik ve reformist alternatif için politik önerimizi güçlendirmeyi düşünüyoruz: Solkanat ve ilerici güçler arasında birlik için uyarıcı işlev görecek bir platform alternatifi. Dün olduğu gibi, bugün de, bu, yanızca, demokrasinin ve ulusun gereksinimlerine cevap veren tek çözüm olmakla kalmıyor. Gerçekten de, bu, alanda kalan tek ciddi ufuktur.

Beş-parti hükümetine stratejik bağlaşıklık ve ebedi gereklilik rolünü yakıştıran partiler arasında karışıklık egemendir. Hristiyan Demokrat liderler, ortacı restorasyon hayallerinin ötesinde, seçimlerden sonra, kendilerinin daha etkin olacağı bir beş-parti hükümetinin dışında, başka birşey öneremiyorlar.

Beş-parti hükümeti şimdi saçma geliyor. Sonucu kesintisiz tartışma olan ve tartışmanın en sonuna kadar iktidarın ganimetlerini paylaşmış ve son derece kötüye kullanmış bir bağlaşıklığa, en başından yeniden başlamaya, hiç kimsenin İtalyan halkını ikna etmek isteyeceği ve deneyeceği beklenemez.

Ama Sosyalist Parti de, eğer politikasını temelden gözden geçirmezse ve solkanat ufkuna doğru net bir açılım yapmazsa, kendini politik olarak geçersizleşmekle yüzyüze bulacaktır. Berlinguer'in, hiçbir durumda Hristiyan Demokratlar ve Komünistler arasında ikili bir anlaşma olarak düşünmediği tarihsel uzlaşmanın hayaletini ortaya çıkarmak, ülkenin hükümeti için bir öneri oluşturmamaktadır.

Ve Hristiyan Demokrat hegemonyasına karşı, daha yeni başarısız olmuş bir deneyimi tekrarlamak üzere hazır bekleyerek savaşılamaz.

Eğer Sosyalist Parti, meydanı bütün hayaletlerden temizlemek ve sonunda da Hristiyan Demokrat hegemonyasına karşı eyleme geçmek isterse, bunun yolu, alternatif bağlaşıklıktan yana net ve açık bir duyuru yapmaktır.

İnsanlar gelip bize, bunun sözde "iki kutuplu" kalmanın yolu olduğunu söyleyemezler. Tarihsel olarak Komünistler, Hristiyan Demokratlara alternatif olsalar bile, biz, İtalyan politik sisteminde iki kutupluluk görüşünü hiçbir zaman desteklemedik. Politik sistemdeki kriz, iki kutupluluğa uzanmaz, ama şu gerçeğe uzanır ki, yirmi yıldan fazla bir zamandır tercih, solun bölünmüşlüğünü, bizim parti ile çatışmasını ve Hristiyan Demokratların tercih yapabilir durumunu korumak oldu.

Bizim açımızdan seçim açıktır: İlerici ve sol güçler arasında, solkanat çoğulcuğunu hedefleyen yaratıcı bir çaba içinde ve açıkça duyurulmuş reformist alternatif amacıyla, önyargısız ya da iki yüzlülük yapmadan yürüyen bir karşılaşma ve birliktelik.

Birliktelik için bu çabanın bir parçası, reformlar ya da reformcular olmadan reformizm sahtekarlığına karşı yürüyen tartışmadır. Gerisi - programlar, fikirlerin çatışması, stratejiler üzerine tartışmalar, rıza toplama rekabeti - yalnızca mümkün değil, aynı zamanda gereklidir.

Biz şunun çok iyi farkındayız ki, adalet, halkın ilerlemesi, toplumculuk ve özgürlük için savaşım ve fikirler solun tekelinde değildir. Çok geniş Katolik dünyası içinde, muhafazakar eğilimlerden, demokratik popülizme, toplumsal dayanışmanın felsefesine kadar değişik eğilimler vardır.

Ama ilerici eğilimleri saymak istesek, ancak ılımlılığın yenilgisinin, politik çerçevesi içinde bulabiliyoruz. Beş-parti hükümetinin dersleri öğreticidir. Bu Hristiyan Demokratlar arasında bile az geri güçleri arka plana itmiştir. Politika oyununun suni sınırlamalarını kırmadan, çıkarları ve güçleri özgür bırakmak için kavgayı başlatmadan, hiçbir ilerici gücün geleceği yoktur. Sol ve ilerleme güçleri, gerçekte çok geniş ve içiçe, ve politikada, kültürde ve hareketlerde sürekli ortaya çıkmaktadır. Kendi özerkliği içinde saygı gösterilmesi gereken, ama aynı zamanda, emin ve çok yönlü, kibirli de olmayan, politik bir referans noktasına, politik bir yanıta gereksinimi ve hakkı olan bir dünya dolusu fikir var.

Bizim gönülden saygı duyduğumuz, Katolik olmayan bir demokratik güçler karmaşası da vardır. Bunlar, yıllarca tek yönlü politikadan sonra, özerkliklerine gereken ağırlığı verme sorunu ile yüzyüzedirler. Umarız ki, özellikle Cumhuriyetçiler de, partimizle yeni yakınlaşmaların doğabileceği programatik tartışmalara, ön koşulsuz katılmaya hazırdırlar.

Birliğe olan bağlılığımızın ve başkalarının fikirlerine ve nedenlerine olan saygımızın ciddiyetini tarihimizin deneyleri göstermiştir. İtalyan halkından, ilerici güçlerin arasındaki bölünme eğilimlerine, kavgalara ve başarısız deneylerin tekrarına karşı birlik davasını desteklemek için gerekli gücü vermesini istemeliyiz.

7. Partinin adayları: Daha açık, daha yetkin, İKP'nin büyük gücünü ve sol dönemi daha iyi temsil eden

Parti adaylarımızın da, politikamızın karakterine uygun düşmesini istiyoruz. Onlar, çok uzun zamandır, yalnızca partimizi değil, aynı zamanda, Katolik ve Katolik olmayan, çok geniş solu da temsil etmişlerdir.

Bugün böylesine hassas ve zor durum karşısında, partimizin, İtalyan demokrasisinin temeli, devleti ve toplumu yenilemenin temel aracı, modern ve açık bir politik güç olarak rolünü, ortaya daha da büyük bir güçle koymalıyız.

Zamanın çok sınırlı olmasına rağmen, adayların seçimine partiyi katmak için büyük bir çaba harcamalıyız. Öteki çeşitli partilerin çok büyük bir parçasını kapsamış olan yozlaşma biçimlerine politik yanıt vermeliyiz. Politik partilere karşı yürütülen kampanya, başkalarını da rezaletlere bulaştırmaya çalışarak, bazılarının rezaletlerini saklamaya yöneliktir. Parti sorunlarında ve iç işleyişte, diğer partilerden nasıl farklı olduğumuzu eylemlerimizde göstererek, bu oyundan kaçındık.

Ama, temsilcilerimizi seçerken, politikayı daha ahlaklı kılmak, ciddiyet ve yeterlilik gibi haklı istemleri de yerine getirmeliyiz. Başkaları mutlak merkeziyetçilik yolunu, oligarşik biçimler ya da tımar ve himaye temelinde tercih biçimlerini seçmişlerdir. Kendi payımıza, biz değişik ve buna ters bir yoldan gidiyoruz. Mümkün olan en geniş tartışma, yetkinlik aramak, komünist olmayan kişilere ve güçlere açıklık, politikanın ve devletin yenilenmesi gibi yeni ve haklı istemleri savunan hareketlere karşı duyarlılık, parti aday listemizi oluşturma işinin temelidir.

Mecliste ve Senatodaki Komünist Parlamenter Gurubun dokuzuncu dönemde yaptığı çalışmaları olumlu değerlendirdiğimizi çok açık biçimde söylüyoruz. Yoldaşlarımız politik çalışmada ve yasama işlerinde akıllıydılar ve yetkindiler. Herkes onların ciddiyetini ve şaşmaz doğruluğunu kabul etmiştir. İzin verirseniz, onlara teşekkür etmek, ayrıca partimizin listesinden her iki meclise seçilmiş, komünist olmayan kişilerin oluşturduğu Bağımsız Sol öbeklerden memnuniyetimizi duyurmak istiyorum.

Ama bu olumlu değerlendirme, bizi, Parlamento Gurubumuzu politik olarak zenginleştirmek, gerekli yenileme ve daha fazla uzmanlaşma için yeni hedefler koyma görevinden özgürleştirmez.

Bu amaç için, en geniş başlangıçla birlikte, bazı tercihler temeldir. Birincisi, partimizin aday listesinden seçilecek kadın sayısının artırılmasıdır. Açıkça, biz yalnızca kadınların kurtuluş ve özgürlük savaşında, kadınların ve partinin sesini güçlendirmek istemiyoruz. Biz aynı zamanda genel politik savaşımın teması olarak kadınların kurumlarda temsil edilmesini istiyoruz ve buna bağlı kalmak istiyoruz.

İkinci tercihimiz, hem erkekler, hem de kadınlar arasında bilimsel, yasal, kurumsal ve ekonomik konularda belli yeteneği olan adayların sayısını artırma yönündedir. Bu çerçevede, Floransa Kongresinde ve geçtiğimiz aylarda yapılan düzenlemelere bağlı olarak, özellikle çevreci sözcülerin adaylıklarına ve seçilmelerine önem vermek gerekiyor.

Üçüncü tercihimiz, gençlik sorununun önemli birşey olduğunu, Gençlik Federasyonu'nun özerkliği açısından yeniden vurgulamak üzere, aday listesinde çok sayıda Komünist Gençlik Federasyonu üyesinin olması ve bunlardan bazılarının seçilmesi için çalışmak ve seçilmesini sağlamaktır.

Burada, adayların seçimi için vurgulanan politik düzenlemeler ve yollar şu inancımızla çelişmez, hatta onu pekiştirir ve güçlendirir: Bizim gibi bir güç için, ülkenin en önemli üretici gerçekliklerinden - fabrikalardan üniversitelere kadar - gelen yoldaşları aday listemize koymak ve seçilmeleri için her çabayı harcamak, çalışanlar, meslek sahipleri ve halk arasındaki güçlü politik ve toplumsal kökümüzü gösterdiği için önemlidir. Ve biz, partinin lider gurubunu, otorite sahibi yoldaşlarımızın tekrar seçilmesini önererek pekiştirmek, çok sayıda genç yoldaşın seçilmesini önenerek de yenilemek istiyoruz.

Biz, bu önemli politik kampanyayı, seçim kampanyasını, güç ve birlik, politik tercihlerimizde birlik, işçilerle ve halkla ilişkilerimizde güç içinde yürütebilecek konumdayız. Ama şunu her zaman hatırlamalıyız ki görüşlerimizi ve önerilerimizi yaymak için araçlarımız ötekilerine göre çok çok azdır. Bilgilendirme sisteminin büyük bir kesiminin taraf tutuşunu protesto için kavgayı durdurmamalıyız. Ve aynı zamanda, en büyük gücümüzün, erkek ve kadın yoldaşlarımız, onların irade ve aklı olduğunu kavramalıyız. Bilincin ve aklın olağanüstü harekete geçirilmesi gerekiyor.

Yaşadığımız en son genel seçimler, Enrico Berlinguer yoldaşı dramatik olarak kaybettiğimiz, Avrupa seçimleriydi. Bütün yoldaşları ve kendimizi, onun görüşlerinin gücüne ve onun eğilmezlik ve moral adanmışlık örneğine saygılı olmaya çağırmalıyız. Her ustamızın öğrettiği gibi parti kendini sürekli yenilemelidir. Ama hiçbir zaman kaybetmememiz gereken şey, hayal ve efsanelerle değil, gerçeğin canlı ve derin anlayışıyla beslenen idealimiz ve moral tutkumuzdur.

İdeallerimize olan inancımızı kaybetmediğimiz içindir ki, başkaları kendilerini alçaltırken biz başımızı dik tutmayı başardık. Bugün, Komünistler güçlerini her zamandan daha çok ortaya koymalıdırlar, çünkü, her zor anda olduğu gibi, ülkenin Komünistlere her zamandan daha çok gereksinimi vardır.

(*L'Unita*, 5 Mayıs 1987)

Öğretmen örgütü Eğit-Der kuruldu

Öğretmenler örgütlü savaşıma geçtiler

Çoğunluğu işçi olan eğitim emekçileri de yaşadıkları yoksulluğa, sefalete, anti-demokratik uygulamalara, sürgünlere, işten el çektirmelere dur demenin ilk adımını attılar. Örgütlü savaşıma geçtiler. TÖB-DER'in, TÖS'ün ve İLK-SEN'in yöneticilerinden oluşan bir gurup eski öğretmen, 15 Şubat'ta Eğitimciler Derneği'ni kurdular.

İşçi sınıfının sesi giderek gürleşiyor. Ezilen ve sömürülen işçi yığınları birbiri ardına savaşım bayrağını yükseltiyor.

Çoğunluğu işçi olan eğitim emekçileri de yaşadıkları yoksulluğa, sefalete, anti-demokratik uygulamalara, sürgünlere, işten el çektirmelere dur demenin ilk adımını attılar. Örgütlü savaşıma geçtiler. TÖB-DER'in, TÖS'ün ve İLK-SEN'in yöneticilerinden oluşan bir gurup eski öğretmen, 15 Şubat'ta Eğitimciler Derneği'ni kurdular.

Eğit-Der'in kurucuları, Dernekler Yasası'nın, öğretmenlerin dernek kurmalarını yasaklayan ve bir derneğe üye olmalarını Milli Eğitim Bakanlığı'nın iznine bağlayan maddesini işlemez hale getirmenin yolunu da buldular. Öğretmenleri, fahri üye olmaya çağırıyorlar. Şimdi öğretmenlere düşen, yasadaki boşluktan sızarak yasağı yere çalmak, örgütlü savaşımı yükseltmektir. Pratikte örgütlü savaşımı yükselttikten sonra yasağın kalkması ve fahri üyeliğin normal üyeliğe dönüşmesi de, daha başka hakların alınması da zor olmayacaktır.

Eğit-Der kurucularının tüm öğretmenleri kapsamak yönündeki çabaları olumludur. Öğretmenlerin ileri kesimlerini geri kesimlerinden ayırmadan, geri kesimleri kendi kaderine terketmeden verilecek devrimci savaşım, daha doğru olur.

Öğretmen hareketine keneler yapışmaya çalışıyor

Nerede bir kıpırdanma var, keneler hemen oraya üşüşüyorlar. Eskiden öğretmen olan iki SHP milletvekili, Eğit-Der'in ilk üyeleri olacaklarını açıkladılar. Yanlış anlaşılmasın, SHP'li öğretmenlerin bu derneğe üye olmasına karşı çıkıyor değiliz. Ama bunlar SHP'li öğretmenler değillerdir. Öğretmen hareketine yapışmaya çalışan SHP milletvekili kenelerdir.

Öğretmen hareketinin, SHP'li kenelerin sahte "desteğine" ihtiyacı yoktur. Onların "destek" adı altında ilk üyeler olmalarının altında yatan neden, öğretmen hareketini kendi burjuva reformist yollarına çekmektir. Yarın öğretmenler düzeni sarsan eylemlere geçtikleri zaman, "aman yasaları çiğnemeyin" öğütleri verecekler ve öğretmenleri dizginlemeye çalışacaklardır. Eğit-Der, gücünü, böyle sahte "destek"lerden değil, savaşmak için örgütünü bekleyen eğitim işçilerinden, öğretmen yığınlarından alacaktır.

Eğit-Der kurucularından Ali Bozkurt bir açıklamasında, "duyduğumuza göre bakan bey böyle bir derneğin kurulmasını hoşnutlukla karşıladığını belirtiyor" diyor. Bu tür saygınlık arayışları, öğretmen hareketine saygınlık kazandırmadığı gibi öğretmen yığınlarının bilincinde de bulanıklık yaratır. Eğit-Der, öğretmenlerin devrimci savaşım isteğine cevap verebildiği, onların hakları uğruna devrimci savaşa girebildiği ölçüde saygınlık kazanacaktır.

15 Şubat 1988 tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde, öğretmen örgütlenmesi hakkında bir yazı yazan Cevat Geray da, öğretmen örgütünün Atatürkçü bir çizgide olması gerektiğini söylemektedir. Öğretmen hareketini daha doğmadan boğmak isteyen burjuva liberaller bu isteklerine ulaşamayacaklardır. Eğitim işçilerinde çok derin öfke birikmiştir. Onları Atatürkçü çizgide tutmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Onlar, grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar için ve bu düzenden kurtulmak için devrimci savaşımda yerlerini alacaklardır.

Nezihe Dalyan

E5 karayolu iki kez işgal edildi.

Halkın "fk si patlıyor!

Demiryolunda ve E5 karayolunda can güvenliği olmayışını protesto eden halkla polis arasında çatışma çıktı. Polis, ancak 50 kişiyi gözaltına aldıktan sonra yolu trafiğe açabildi.

Emekçilerin burjuvaziden nefreti artık her olayda dışa vurmaktadır.

Trafik cinayetine kurban giden Küçükyalı Kadir Has Lisesi 2. sınıf öğrencisi Nevin Komçez'in cenazesi toprağa verilmeden önce, okul arkadaşları, ailesi ve mahalle sakinleri, E5 karayolunu saatlerce trafiğe kapatarak, cangüvenliği sağlanmasını istediler.

Gebze-Haydarpaşa seferini yapan banliyö treni, 17 Şubat'ta Aydıntepe istasyonunda aynı tür bir cinayete neden oldu. 18 yaşındaki Önder Çelik, peronla tren arasına sıkışarak hayatını kaybetti. Trenden inen yolcular ve semt sakinleri büyük kalabalıklar halinde demiryolunu ve E5 karayolunu saatlerce işgal ederek trafiği kapattılar.

Olay yerine gelen güvenlik güçleri kalabalığın dağılmasını istedi. Kalabalığın dağılmadığını gören polis, demiryolunda ve E5 karayolunda sürekli ölümlerin meydana geldiğini, bunun giderilmesini, önlem alınmasını isteyen halka karşı cop kullandı. Çatışma çıktı. Ve polis, ancak 50 kişiyi gözaltına aldıktan sonra yolu trafiğe açabildi.

24 Şubat'ta 300 "istimlakzede" Gaziosmanpaşa belediyesi önünde toplanarak evlerinin istimlak edilmesini protesto ettiler ve "evlerimizi yıktırmayız" dediler.

Şubat ayı, futbol ve voleybol sahalarında da arka arkaya aynı tür patlamalara sahne oldu. Malatya'da, Bolu'da, Babaeski'de halk öfkesini stadlara, boşalttı. İstanbul'da da bir voleybol maçı sırasında öfke dolu yığınlar polisle kapıştı.

Halkın öfkesi giderek bileniyor ve artık sık sık patlamalara dönüşüyor. Yasalar daha da hızlı deliniyor. Burjuvazinin çıkmazı ise giderek büyüyor.

Halkımız kendisine kalkan elleri kırmaya hazırlanıyor.

Mehmet Erenler

Ha İsrail askeri, ha Türk polisi!

Öğrenciler yürüdüler, dövüştüler

Uzunca zamandan beri uygulanan açlık grevleri, oturma, yemek boykotları gibi eylemler, bir süre çok yararlı bir işlev gördü. Yasaların o katı döneminde yerine oturan, aktif sayılan bu eylemler bugün miyadını doldurmuştur.

Hürriyet gazetesi İsrail'in, Filistin halkı üzerindeki faşist uygulamalarını protesto eden öğrenciler için "konuştular, yürüdüler, dövüştüler..." başlığını attı. Gerçekten de öyle oldu.

Demokratik Mücadele Kadın Derneği (Dem-Kad) ve Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TAYAD) tarafından düzenlenen Filistin Halkıyla Dayanışma toplantısından çıkan yaklaşık 500 kişi, toplantı sonunda beşerli guruplar halinde Sultanahmet'e doğru yürüdü. Sultanahmet'te konuşma yapan öğrenciler, Filistin halkının onurlu mücadelesini desteklemek için 2 günlük açlık grevi yapacaklarını söylediler.

Oradan sessiz bir yürüyüşle Adliye'nin yakınındaki M.Akif Ersoy Parkı'na gelen öğrencileri polis dağıtmak istedi. Bunun üzerine öğrenciler, geri Sultanahmet'e yürümek istediler. Bu kez çevik kuvvet saldırdı. Sultanahmet, Adliye ve M.Akif Ersoy Parkı arası savaş alanına döndü. Çatışma çıktı. Polis, döğüşen öğrencilerden 38'ini arabalara tıkabasa doldurarak götürdü. Böylece tüm çevredekiler Türk polisinin de İsrail askerinden hiç farkı olmadığını bu somut olayda görmüş oldular.

Ertesi gün 200'e yakın öğrenci, polisin bu davranışını ve 38 arkadaşının tutuklanmasını protesto etmek amacıyla olayın geçtiği Sultanahmet'e kırmızı karanfil bıraktılar. Tutuklananların aileleri ise Şirinevler'de yaptıkları toplantıda şöyle dediler:

"Cezaevinden yeni çıkan ve izlenenlerin gözaltına alındığına inanıyoruz. Evlatlarımız serbest bırakılana kadar açlık grevi yapacağız."

Öte yandan, İstanbul Üniversitesi'nde, 200 öğrencinin başlattığı yemek zammı direnişi üç gün sürdü. Yemek fiyatlarının 150 TL'den 250 TL'ye yükseltilmesine karşı çıkan öğrenciler, üç gün yemek boykotu yaptılar. "Polis-idare işbirliğine son", "YÖK kaldırılsın", "yaşasın demokratik özerk üniversite mücadelemiz" belgilerini haykırarak direnişlerini sürdüren öğrencileri polis seyretti. Rektör yardımcısının, öğrencilerin sorunlarıyla ilgileneceğine söz vermesi üzerine, öğrenciler üç gün süren eylemlerine son verdiler.

Bu tür eylemlerin öğrencilere önemli birşeyi hatırlatması gerekiyor. Uzunca zamandan beri uygulanan açlık grevleri, oturma, yemek boykotları gibi eylemler, bir süre çok yararlı bir işlev gördü. Yasaların o katı döneminde yerine oturan, aktif sayılan bu eylemler bugün miyadını doldurmuştur.

Yasaların laçkalaştığı, anayasanın, meclisin ayağa düştüğü bu ortamda yapılan, alkışlı, karanfilli, oturmalı... eylemler, artık burjuvazinin kabul sınırları içinde kalmıştır. Öğrencilerin bu tür eylemleri bir üst aşamaya sıçratmaları, öğrenci gençliğin, Deniz, Yusuf, Hüseyin, Sinan, Mahir, Ulaş gibi adlarda anıtlaşan devrimci geleneğini daha iyi yaşatmaları gerekmektedir.

Korhan Coşkun

Komünist Partisi Manifestosu'nun ilk basımının 140., Komintern'in kuruluşunun 69. yıldönümünü kutluyoruz.

140 YAŞINDA GELECEĞİN BAŞINDA

Bugün, "dünya komünist hareketi"nin komünistliğinden eser kalmamıştır. Buna dayanarak ortalıkta, "Marksizm bunalımda" diye çığlıklar atılıyor.

Gerçekte bunalımda olan Marksizm değil, pratiğin istemlerine ayak uyduramayan, işçi tabandan kopan ve sosyal demokratlaşan, sosyal-emperyalistleşen oportünist çizgidir. II.Enternasyonal'in çöküşünde olduğu gibi, yine bir ayrışma yaşıyoruz. *Komünist Partisi Manifestosu* bu ayrışmadan daha da güçlenerek çıkacak, o temelde, Komintern'den de daha güçlü bir dünya partisi kurulacaktır.

Bu şubat ayı, dünya işçi sınıfı için hiç kuşkusuz en önemli yapıt olan *Komünist Partisi Manifestosu*'nun yayınlanmasının 140. yıldönümüdür. Kutlu olsun.

Manifesto, işçi sınıfının ilk enternasyonal partisi olan Komünist Birliği'nin programıydı. Birliğin, 1847'de toplanan II. Kongresi, bir yandan, "bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" belgisini yükseltirken ve tüzüğü kabul ederken, öte yandan, sorumluluk Marks'ta olmak üzere, Marks ve Engels'i, bir program yazmakla görevlendirdi.

Komünist Partisi Manifestosu, işte bu görevin ürünüydü. İlk basımı, Şubat 1848'de, Londra'da Almanca olarak yapıldı. Ondan sonra ise yüzlerce dilden yüzlerce, belki binlerce kez basıldı. Derli toplu, programatik olarak ilk kez *Manifesto*'da getirilen bilimsel görüşler, yüzyılımızda dünya işçi sınıfına mal olmuştur. Artık işçi sınıfı ve *Komünist Partisi Manifestosu,* birbirinden ayrı düşünülemez.

Neden?

Bu sorunun yanıtı, *Manifesto*'dadır:

> "Komünistlerin ulaştıkları teorik sonuçlar, asla, şu ya da bu evrensel reformcu tarafından bulunmuş, ya da keşfedilmiş, fikir ya da ilkelere dayanmaz.
>
> "Bu teorik sonuçlar, varolan bir sınıf mücadelesinden, gözümüzün önünde yürüyen tarihsel bir hareketten doğan gerçek ilişkilerin, genel düzeyde ifadesinden başka birşey değildir."

Manifesto, ayaklarını gerçeğin bu sağlam zeminine bastığı için, zaman geçtikçe doğrulanmıştır. Ve, konumu gereği, gerçekten ve doğrudan korkacak birşeyi olmayan tek sınıf, işçi sınıfı tarafından, giderek artan ölçüde kucaklanmıştır.

Dönem dönem, aldatıcı bazı görünümler, bu olguyu geçici olarak örtüleyebiliyor. Ama ardından bu olgu, eskisinden de daha büyük bir güçle kendini sergiliyor. Çünkü, o görünümlerin aldatıcılığının pratikte ortaya çıkması, yeni yeni kesimleri eğitiyor, Marksizmin yanına çekiyor.

II. Enternasyonal'in çöküşü böyle bir dönemdi. Şimdi, yine böyle bir dönemden geçiyoruz. Ama bu dönemi çeşitli nedenlerle daha tedrici bir süreç olarak yaşıyoruz.

Yükselen eğri

Komünist Birliği (1847-1852), komünist programı koymuştu.

I.Enternasyonal (1864-1872), bu programı bir ön koşul olarak koymadan, işçilerin enternasyonal birliğini güçlendirmeyi ve birleşik mücadele süreci içinde doğruları egemen kılmayı amaçlamıştı. Bu amacında büyük ölçüde başarılı da oldu.

II.Enternasyonal (1889-1914), geneliyle Marksizm temelinde kuruldu. Marksizmi geniş yığınlara ulaştırırken, aynı zamanda, yaşanan barışçıl dönemin ve emperyalizmin oluşumunun etkisiyle, içinde oportünist irin biriktirmeye başladı ve 1914'te çöktü.

II.Enternasyonal'in çöküşüyle, reformistlerle komünistler arasında köklü bir ayrışma gerçekleşti. Komünistlerin başını Bolşevikler çekti. Ve ayrışmadan üç yıl sonra, Büyük Ekim Devrimi zafere ulaştı. Onun zaferi, devrimci, komünist çizginin doğruluğunu, proletarya diktatörlüğünün anlamını, dünyada, II. Enternasyonal'in hiçbir zaman erişemeyeceği kadar geniş işçi, emekçi yığınlara gösterdi, onların gönlünü kazandı. III. Enternasyonal ya da Komintern, bu temelde doğdu. 2 Mart 1988, Komintern'in kuruluşunun 69. yıldönümüdür. O da kutlu olsun.

Komintern (1919-1943), Marksizmi, yalnızca görüş olarak temel almadı, proletarya diktatörlüğü uygulamasına dayandı. Böylece, Lenin'in deyimiyle, işçilerin enternasyonal birliği, işçilerin devlet olarak örgütlenmesini de içermeye başladı.

Devrimci dalganın gerilemesiyle, faşizmin tarih sahnesine çıkması ve saldırıya geçmesiyle, Sovyetler Birliği'nde ve Komintern'de de yanlışlar belirdi. Ama asıl ağırlığı bu yanlışlar taşımıyordu ve taşımaya da başlamadan, Komintern, kapatıldı. Kapatılması doğru muydu, yanlış mıydı, bu ayrı bir konudur. Ancak birşey kesindir ki kapatılma gerekçeleri son derece yanlıştı. Komintern kapatıldıktan sonra yanlışlar iyice başıbozuk bir biçimde "gelişti".

Yanlışların "gelişme" sürecinde, SBKP'nin 20.Kongresi bir dönemeçti. Öncesiyle birlikte 1969 Komünist ve İşçi Partiler Toplantısı bir başka dönemeçti. 1974'te Portekiz'de devrim oldu. Bu devrim, 1975'te, SBKP'nin etkisiyle PKP'nin aldığı oportünist kararlarla yenilgi yoluna girdi. 1975 de bir dönemeçti.

Bundan sonra "gelişmeler" oldukça hızlandı. İran devrimi satıldı, Türkiye devrimi sekteye uğratıldı, daha da ileri gidilerek, Afganistan'da devrimci kadro kesildi. Bu berbat çizgi, 1983-1984'te bir dönemeç daha geçirdi. O zamandan beri, artık hepten hızlı bir çöküntü gözleniyor.

SBKP yönetimi, Marksizmin en temel dayanaklarını "bayat" ilan ederek, kendi deyimiyle "yeni bir yol"a girdi. Bu sayımızda İtalyan "Komünist" Partisi'nin görüşlerini içeren bir Çek-Al yayınlıyoruz. Bu da kapitalist dünya partilerinin durumunu yansıtıyor. Kısacası, bugün, "dünya komünist hareketi"nin komünistliğinden eser kalmamıştır. Buna dayanarak ortalıkta, "Marksizm bunalımda" diye çığlıklar atılıyor.

Gerçekte bunalımda olan Marksizm değil, pratiğin istemlerine ayak uyduramayan, işçi tabandan kopan ve sosyal demokratlaşan, sosyal-emperyalistleşen oportünist çizgidir. Yine bir ayrışma yaşıyoruz. *Komünist Partisi Manifestosu* bu ayrışmadan daha da güçlenerek çıkacak, o temelde, Komintern'den de daha güçlü bir dünya partisi kurulacaktır.

Gorbaçof'lar, Yağcı'lar, dünyadaki değişmelerin Marksizmin temellerini eskittiğini(!) söylüyorlar.

Marksizmi eski bulanlar kendil ri skimiştir

Marks ve Engels'in, *Manifesto*'da eskimiş buldukları bir bölüm var. O zamanki sosyalist literatürün eleştirisini eski ve eksik buluyorlar. Ama biz *Manifesto*'ya baktık, Gorbaçof'ların, Yağcı'ların dedikleri, "sosyalizm"i, kapitalizm çerçevesinde istikrar arayışına alet eden burjuva sosyalistleri için söylenenlere çok uyuyor. Bu adamların bunca "yenilik" edebiyatı ardındaki yalın gerçek, bundan 140 yıl önce eleştirilen ve hatta sonra da eleştirisi eskidiği belirtilen, tam anlamıyla bayat bir akıma tıpa tıp benzerliktir.

Gorbaçof'lar, Yağcı'lar, dünyadaki değişmelerin, Marksizmin temellerini eskittiğini söylüyorlar ve sınıf bakış açısını, devrimi, devrimci şiddeti, proletarya diktatörlüğünü kaldırıp atıyorlar.

Marksizm din değil, bilimdir. Değişmeler karşısında gerçekten eskimiş görüşlere yapışıp kalmaya, en başta Marksizm karşıdır. Ama Yağcı'ların sorunu dünyanın değişmesinden değil, kendilerinin burjuvaziden yana bir rotaya geçmesinden kaynaklanıyor.

Komünist Partisi Manifestosu'nun, 1872 basımına yazdıkları önsözde Marks ve Engels, *Manifesto*'nun, geçen süre içinde gerçekleşen bazı değişikliklere uymayan yanlarını kendileri söylüyorlar. Komünistlerin bugün de yaklaşımları aynen böyledir, bilimseldir. Gelgelelim, bilimsel bir yaklaşımla bakılacaksa, görülen odur ki, Marksizmin temel görüşleri, en başta da *Manifesto,* parlak bir sınav vermiştir, vermektedir. Değişim elbette var, ama o da Marksizmin öngördüğü yönde oluyor ve Marksizmi kanıtlıyor.

Manifesto, burjuvaziyi ne güzel anlatıyor. Serbest rekabetten söz ediyor ama tekelçi kapitalizme, emperyalizme büyüme, bütün mantığıyla oradadır. Dünya pazarlarına açılma, ulusların evrensel karşılıklı bağımlılığı, her alanda yoğunlaşma ve merkezileşme, vb. bunun ipuçlarını daha o zamandan veriyor.

Manifesto, burjuvazinin herşeyi merkezileştirme eğilimini anlatırken, eski bölük pörçük yapının ne altında birleştirildiğini de söylüyor. Burjuvazi, bu dağınık yapıyı, "tek ulus,... *tek ulusal sınıf çıkarı,* tek sınır ve tek gümrük tarifesi" altında birleştirdi, diyor. "Ulusal çıkarlar" diye tutturan, üstelik bunu da "komünistlik" diye yutturmaya çalışan Yağcı'lar, bu gürültü ardında burjuvazinin çıkarlarını savunuyorlar. Marksizmi elbette "eskimiş" bulurlar. Ama asıl eskiyen kendileridir.

Manifesto yazıldığı zaman, kapitalizm emperyalizm aşamasında değildi ve çağ, henüz burjuvazinin çağıydı. Bu demektir ki, burjuvazinin en çirkin, en militarist yüzü daha görülmüyordu. Buna rağmen, *Manifesto*'da, "burjuvazinin şiddet kullanılarak devrilmesi"nden söz ediliyor. Komünistlerin amaçlarına, "ancak, varolan tüm toplumsal koşulları zor yoluyla devirerek" ulaşılabileceği söyleniyor.

Emperyalizm aşaması geldi, burjuvazi iyice militaristleşti. Durum böyleyken, dünyanın değiştiğini bahane ederek devrimci şiddeti reddetmek, herkes Mersin'e giderken, tersine gitmektir. Yağcı'lar bu konuda da tersine gidiyorlar.

Manifesto'da proletarya diktatörlüğü, sözcük olarak yoktur ama kavram olarak vardır. Proletaryanın siyasal iktidarı ele geçirmesinden söz ediliyor. Zor kullanımı, tüm toplumsal koşullara yöneliktir, yani, sınıflar kaldırılana dek sürmektedir.- Bunlar proletarya diktatörlüğünden başka bir anlama gelmez. *Manifesto* basıldıktan kısa süre sonra Fransa'da gerçekleşen 1848 devriminde, "işçi sınıfının diktatörlüğü", işçilerin belgisi olarak belirdi. Bundan sonra, Marksizmin terim olarak da ayrılmaz bir parçası oldu.

Proletarya diktatörlüğü, *Manifesto*'da kavram olarak vardı ama içeriği, şimdi anladığımızdan farklıydı. Bunu, 1872'de yazdıkları önsözde, Marks ve Engels kendileri dile getiriyorlar:

> "Modern endüstrinin son yirmi beş yılda kaydettiği dev sıçramalar ve işçi sınıfının, buna eşlik eden, gelişen ve yaygınlaşan parti örgütlenmesi ışığında, önce Şubat Devrimi'nde ve ardından, daha da çok, ilk kez proletaryanın, siyasal iktidarı iki tam ay elinde tuttuğu Paris Komünü'nde kazanılan pratik deneyimin ışığında, bu programın bazı ayrıntıları eskimiştir. Komün, özellikle bir şeyi kanıtladı. Bu da şu ki, 'işçi sınıfı, hazır devlet aygıtını ele geçirip, onu kendi amaçlarına göre biçimlendirmekle yetinemez'."

Değişime ayak uydurmak işte böyle olur. Marks ve Engels, eskiden, burjuva devletinin yürütme organları dışında kalan parçalarının yeniden biçimlendirilebileceğini düşünmüşler. Ama pratik deneyimin ışığında artık bunun böyle olmayacağını, devletin parçalanması gerektiğini söylüyorlar.

Peki Yağcı'lar, parlamenter yoldan başa geleceklerini, sosyalizm altında da parlamentoyu tutacaklarını söylerken, proletarya diktatörlüğünü reddederken, hangi değişime, hangi pratiğin hangi dersine ayak uyduruyorlar? Burjuva devletinde, iyiye doğru bir değişim mi olmuştur? Şili Devrimi'yle birlikte, Yağcı'ların bu gibi fikirleri de boğulmadı mı?

Gorbaçof'lar, Yağcı'lar, yalnızca ve yalnızca, kendi rota değişikliklerine ayak uydurmaya çalışıyorlar.

Marks ve Engels'in, *Manifesto*'da eskimiş buldukları bir bölüm daha var. O zamanki sosyalist literatürün eleştirisini eski ve eksik buluyorlar. Ama biz *Manifesto*'ya baktık, Gorbaçof'ların, Yağcı'ların dedikleri, "sosyalizm"i, kapitalizm çerçevesinde istikrar arayışına alet eden burjuva sosyalistleri için söylenenlere çok uyuyor. Bunca yenilik edebiyatı ardındaki gerçek, bundan 140 yıl önce eleştirilen ve hatta sonra da eleştirisi eskidiği belirtilen, tam anlamıyla bayat bir akıma, tıpa tıp benzerliktir.

Endüstri ve işçi sınıfı gelişitikçe, *Manifesto*'ya talep de artıyor.

Biz de yaşadık

"...Her ülkede, o ülkenin dilinden kaç kopye *Manifesto*'nun dolaşıma çıktığı, yalnızca işçi hareketinin durumu için değil, büyük ölçekli endüstrinin gelişme düzeyi için de, oldukça güvenilir bir ölçü oluyor."

Manifesto'nun 1892 Polonyaca basımına önsözde, Engels şöyle diyor:

"...Dikkate değerdir ki, son zamanlarda *Manifesto*, sanki, Avrupa kıtasında büyük ölçekli endüstrinin gelişmesini gösteren bir indeks olmuştur. Belli bir ülkede, büyük ölçekli endüstri genişlediği oranda, o ülkenin işçileri arasında, mülk sahibi sınıflar karşısında işçi sınıfı olarak konumlarına ilişkin aydınlanma istemi büyüyor, sosyalist hareket yayılıyor ve *Manifesto*'ya talep artıyor. Böylece, her ülkede, o ülkenin dilinden kaç kopye *Manifesto*'nun dolaşıma çıktığı, yalnızca işçi hareketinin durumu için değil, büyük ölçekli endüstrinin gelişme düzeyi için de, oldukça güvenilir bir ölçü oluyor."

Engels ne kadar doğru söylemiş. Türkiye'de de aynı olguyu biz yaşadık.

Fabrika aşaması egemen olunca, büyük ölçekli endüstrinin gelişmesi belli bir düzeye ulaşınca, komünist yayınlara, en başta da *Manifesto*'ya talep birden patladı. Yasal sınırlamalar hiçe sayıldı ve komünist yayınlar ard arda basılmaya başladı.

Ancak, işçi sınıfından yükselen bu istem, o yıllarda, düzgün, sistemli bir biçimde giderilemedi. Partimizin likidasyon uykusuna dalmış, meydanın legal sosyalizme kalmış olması, bu istemin yer yer bastırılmasına, çarpıtılmasına ve küçük burjuva sol kalıplar arasına sıkıştırılmasına yol açtı.

Bu durumun, sınıf mücadelesine uzun süreli kötü etkileri oldu. Ortalığı çeyrek aydınlar doldurdu. Aşikar birçok olgu, üstelik Marksist kılıflar altında, gereksiz olarak tartışılıp duruldu. Burjuvaziyi sergilemek gerekirken, Türkiye'de daha, ulusal burjuvazi var mı yok mu, o tartışılıyordu. Devrimci durum üst aşamalara yükselirken, mücadeleyi buna göre yükseltmek gerekirken, devrimci durum var mı yok mu, o tartışılıyordu.

Geçmişin özeleştirisine pek meraklı olanlar, her ne kadar, bu yanlışları değil, doğruları "eleştiriyor" ve böylece aynı yanlışları sürdürüyorlarsa da, işçi sınıfımız biliyor ki, bu yanlışlar pahalıya patladı.

Şimdi, eskisinden de daha güçlü bir devrimci dalga geliyor. İşçi sınıfımız engin bir deneyim edindi. Marksist geçinen çeyrek aydınlar dönemi artık kapandı. *Manifesto*'ya istem yine hızla artıyor. Ama bu kez işçiler, *Manifesto*'yu tüm derinliğiyle sınıf bilincinin içine çekmeye hazırlanıyorlar.

Programı *Manifesto* olan

Komünist Birliğin Tüzüğü

Komünist Birliğin, *Komünist Partisi Manifestosu*'nun hazırlanmasına karar veren kongresinde, Birliğin tüzüğü de kabul edildi. Parti normlarına ilişkin güzel ve öğretici yanlar taşıyan bu tüzüğü aynen veriyoruz.

I.BÖLÜM-BİRLİK

MADDE 1. Birliğin amacı, burjuvaziyi devirmek, proletarya yönetimini getirmek, sınıfların uzlaşmazlığına dayanan eski burjuva toplumu kaldırmak ve özel mülkiyetsiz ve sınıfsız yeni bir toplum kurmaktır.

MADDE 2. Üyelik koşulları şöyledir:

a. Amaca uygun bir yaşam ve çalışma biçimi.

b. Propagandada devrimci enerji ve ruh.

c. Komünizmin benimsenmesi.

d. Herhangi bir anti-komünist siyasal ya da ulusal örgüte katılmamak ve herhangi bir tür örgüte katılınırsa, bunu üst otoriteye bildirmek.

e. Birliğin kararlarına uymak.

f. Birliğin tüm işlerine ilişkin gizliliğe dikkat etmek.

g. Oybirliğiyle bir komüne alınmak.

Bu koşullara uymamaya başlayanlar atılırlar. (Bakın VII.Bölüm)

MADDE 3. Tüm üyeler eşittir ve kardeştir. Birbirlerine her durumda yardım etmekle yükümlüdürler.

MADDE 4. Üyeler Birlik adları taşırlar.

MADDE 5. Birlik, komünler, öbekler, yönetici öbekler, Merkezi Otorite ve kongreler biçiminde örgütlenmiştir.

II.BÖLÜM-KOMÜN

MADDE 6. Komün, en az üç, en çok yirmi üyeden oluşur.

MADDE 7. Her komün, bir başkan ve başkan yardımcısı seçer. Başkan, toplantıları yönetir. Başkan yardımcısı, kasayı tutar ve başkanın yokluğu durumunda onu temsil eder.

MADDE 8. Yeni üyelerin alınması, komünün önceden kabulüyle, başkan ve öneriyi getiren üye tarafından gerçekleştirilir.

MADDE 9. Çeşitli komünler, birbirlerini bilmezler ve birbirleriyle hiçbir yazışma yürütmezler.

MADDE 10. Komünler ayrı ayrı adlar taşırlar.

MADDE 11. Yaşadığı yeri değiştiren her üye, önce başkanını bilgilendirmelidir.

III.BÖLÜM-ÖBEK

MADDE 12. Öbek, en az iki, en çok on komünden oluşur.

MADDE 13. Komünlerin başkanları ve başkan yardımcıları, öbek yönetimini oluşturur. Öbek yönetimi, kendi arasından bir başkan seçer. Komünleriyle ve öncü öbekle yazışma yürütür.

MADDE 14. Öbek yönetimi, öbeğin tüm komünleri için yürütme organıdır.

MADDE 15. Tek kalmış komünler, ya varolan bir öbeğe katılmalıdır, ya da tek kalmış başka komünlerle yeni bir öbek kurmalıdır.

IV.BÖLÜM-ÖNCÜ ÖBEK

MADDE 16. Bir ülkenin ya da ilin çeşitli komünleri, bir öncü öbeğe bağlıdır.

MADDE 17. Birliğin öbeklerinin illere bölünmesi ve öncü öbeğin atanması, Merkezi Otorite'nin önerisiyle, Kongre tarafından gerçekleştirilir.

MADDE 18. Öncü öbek, kendi ilindeki tüm gurupların yürütme otoritesidir. Bu guruplarla ve Merkezi Otorite'yle yazışma yürütür.

MADDE 19. Yeni kurulan öbekler, en yakın öncü öbeğe bağlanır.

MADDE 20. Öncü öbekler, geçici olarak Merkezi Otorite'ye, sonul olarak da Kongre'ye sorumludur.

V.BÖLÜM-MERKEZİ OTORİTE

MADDE 21. Merkezi Otorite, tüm Birliğin yürütme organıdır ve Kongre'ye sorumludur.

MADDE 22. En az beş üyeden oluşur ve Kongre'nin onu yerleştirdiği yerdeki öbek otoritesi tarafından seçilir.

MADDE 23. Merkezi Otorite, öncü öbeklerle yazışma yürütür. Üç ayda bir, tüm Birliğin durumu hakkında rapor verir.

VI.BÖLÜM-ORTAK KURALLAR

MADDE 24. Komünler ve öbek yönetimleri ve aynı zamanda Merkezi Otorite, her on beş günde en az bir kere toplanır.

MADDE 25. Öbek yönetiminin ve Merkezi Otorite'nin üyeleri, bir yıllığına seçilirler, seçmenleri tarafından her zaman yeniden seçilebilir ve geri çağrılabilirler.

MADDE 26. Seçimler Eylül ayı içinde yapılır.

MADDE 27. Öbek yönetimleri, komünlerin tartışmalarını, Birliğin hedefi doğrultusunda yönlendirmelidirler.

Eğer Merkezi Otorite, bazı sorunların tartışılmasını genel ve acil çıkar gereği görürse, tüm Birliği, bunları tartışmaya çağırır.

MADDE 28. Birlik üyesi kişiler, kendi öbek otoriteleriyle, en azından her üç ayda bir, tekil komünler de en azından her ayda bir yazışma yürütmelidirler.

Her öbek, kendi bölgesindeki öncü öbeğe, en az iki ayda bir, her öncü öbek de Merkezi Otorite'ye, en az üç ayda bir rapor vermek zorundadır.

MADDE 29. Her düzeyde Birlik otoritesi, Birliğin kendi sorumluluğunda olan bölümünün güvenliği ve verimli çalışması için gerekli, Tüzüğe uygun önlemler almak ve üst otoriteyi bu önlemlerden hemen haberdar etmek zorundadır.

VII.BÖLÜM-KONGRE

MADDE 30. Kongre, bütün Birliğin yasama otoritesidir. Tüm tüzük değişikliği önerileri, öncü öbekler aracılığıyla Merkezi Otorite'ye gönderilir ve onun tarafından kongreye sunulur.

MADDE 31. Her öbek bir delege gönderir.

MADDE 32. 30'dan az üyesi olan her öbek bir delege, 60'dan az üyesi olan her öbek iki, 90'dan az üyesi olan ise üç delege, vb. gönderir. Öbekler, kendilerini, Birliğin, kendi bölgelerinden olmayan üyelerine temsil ettirebilirler.

Ancak bu durumda, öbekler, delegelerine, ayrıntılı bir yetki belgesi göndermelidirler.

MADDE 33. Kongre, her yılın ağustos ayında toplanır. Acil durumlarda Merkezi Otorite, olağanüstü kongre çağırır.

MADDE 34. Kongre, her seferinde, Merkezi Otorite'nin gelecek yıl nerede yerleşeceğini ve gelecek kongrenin nerede yapılacağını kararlaştırır.

MADDE 35. Merkezi Otorite, Kongre'ye katılır ama oy hakkına sahip değildir.

MADDE 36. Her oturumdan sonra Kongre, genelgesinin yanı sıra, bir de Parti adına manifesto yayınlar.

VIII.BÖLÜM-BİRLİĞE KARŞI İŞLENEN SUÇLAR

MADDE 37. Kim üyelik koşullarını (Madde 2) çiğnerse, duruma göre, Birlik'ten ya çıkarılır, ya atılır.

Atılan yeniden geri alınamaz.

MADDE 38. Atılmalara yalnızca Kongre karar verebilir.

MADDE 39. Bireysel üyeler, öbek ya da tek kalmış komün tarafından, üst otoriteye hemen bildirilerek, çıkarılabilir. Burada da en sonunda Kongre karar verir.

MADDE 40. Çıkarılmış üyelerin geri alınması, öbeğin önerisiyle, Merkezi Otorite tarafından gerçekleştirilir.

MADDE 41. Öbek yönetimi, Birliğe karşı işlenmiş suçları yargılar ve cezanın infazını da sağlar.

MADDE 42. Çıkarılmış ve atılmış üyeler, Birliğin çıkarı gereği, aynen genelde kuşku duyulan kişiler gibi, gözetlenmeli ve bunların zarar vermeleri engellenmelidir. Böyle kişilerin entrikaları, ilgili öbeğe hemen rapor edilmelidir.

IX.BÖLÜM-BİRLİĞİN FONLARI

MADDE 43. Kongre, her ülke için, her üyenin ödeyeceği asgari bir katkı miktarı saptar.

MADDE 44. Bu katkının yarısı Merkezi Otorite'ye gider, öteki yarısı, öbeğin ya da komünün fonlarında kalır.

MADDE 45. Merkezi Otorite'nin fonları şunlar için kullanılır:

1. Yazışma ve yönetim masraflarını karşılamak.

2. Propaganda bildirileri basıp dağıtmak.

3. Özel nedenlerle Merkezi Otorite adına kurye göndermek.

MADDE 46. Yerel otoritelerin fonları şunlar için kullanılır:

1. Yazışma masraflarını karşılamak.

2. Propaganda bildirileri basıp dağıtmak.

3. Zaman zaman kurye göndermek.

MADDE 47. Altı ay katkı ödememiş komün ve öbeklere, Birlik'ten çıkarıldıkları, Merkezi Otorite tarafından bildirilir.

MADDE 48. Öbek yönetimleri, en azından her üç ayda bir, masraflarının ve gelirlerinin hesabını komünlerine vermek zorundadır. Merkezi Otorite, Birlik fonlarının idaresi ve Birliğin mali durumu hakkında Kongre'ye hesap verir. Birlik fonlarına ilişkin herhangi bir yolsuzluk en ciddi cezaya çarptırılır.

MADDE 49. Olağanüstü masraflar ve Kongre masrafları, olağanüstü katkılarla karşılanır.

X.BÖLÜM-GİRİŞ

MADDE 50. Komün başkanı, başvuru sahibine, Madde 1'den 49'a kadar okur, açıklar, yeni üyenin aldığı sorumlulukları kısa bir konuşmayla özellikle vurgular ve ardından ona şu soruyu sorar: "Bu Birliğe girmeyi yine istiyor musun?" Eğer yanıt "evet" ise, başkan, bunu, onun, Birlik üyeliği sorumluluklarını yerine getireceğine ilişkin şeref sözü kabul eder, onu Birlik üyesi ilan eder ve bir sonraki toplantısında komüne tanıştırır.

Londra, 8 Aralık 1847

1847 sonbaharında yapılan İkinci Kongre adına,

Sekreter Başkan

Engels Karl Schapper

İzmir Tariş ayaklanmasının dersleri unutulmadı

Bu k z yangın ülk yi saracak

İzmir ayaklanmasının 8. yılında yiğit Tariş işçilerini ve onları aktif destekleyen gecekondu halkını saygıyla selamlıyoruz. Onların savaşımı boşa gitmedi. Ayaklanma yenildi ama ondan elde edilen bilgi ve deneyim işçi sınıfının gönlünde ve bilincinde yatıyor.

Şubat ayı İzmir ayaklanmasının 8. yıldönümü oluyor. Burjuvazi Tariş'e sistemli bir saldırı başlatmıştı. Orayı sınıf bilinçli işçilerden temizleyip yerine devlete bağlı milliyetçi, faşist işçi uydularını yerleştirmeyi planlamıştı. Burjuvazinin bu girişimine karşı 7500 işçi Tariş'te ayaklandı.

Tariş işçilerinin ayaklanması İzmir'in birçok fabrikasında yankı buldu. Bayraklı, Naldöken, Alaybey, Soğukkuyu, Darağacı, Karabağlar, Altındağ, Gültepe ve daha pekçok işçi yerleşim merkezi, Tariş ayaklanmasında işçilerin yanında aktif saf tuttu. Buralarda devletin polisine ve askerine karşı barikatlar kuruldu. Silahlı çatışmalar oldu.

Ne var ki Tariş ayaklanmasının ülkeyi alev alev sarması, bu savaşımın tüm Türkiye'yi kucaklaması engellendi.

İşçi sınıfının birliğini parçalayan, devrimci potansiyeli boşa harcayan, yoran tüketen ikili, oportünizm ve sosyal demokrasi İzmir ayaklanmasında da işçilerin karşısına dikildi. En küçük bir hakkın bile kanla alındığını ve bunun kalıcılığının devrime bağlı olduğunu kavrayan işçilerin bilincini ve savaşımını bu iki güç bulandırdı.

Tariş işçileri ve İzmir halkı devlet güçlerine karşı savaşırken oportünistler kendi yönetimlerindeki sendikaları Tariş eylemine bulaştırmaktan özenle kaçındılar. CHP'nin kuyruğuna yapıştılar. CHP, en sol milletvekilleri aracılığıyla Tariş işçilerinin direnişini kırmaya çalışıyor, "uslu durun" çağrıları yayınlıyordu.

Oportünistler Tariş için "dayanışma kampanyası", "bağış kampanyası" açtılar. Ama o zaman işçilerin bu tür kampanyalara değil, savaş kampanyasına gereksinimi vardı. Bunu yapmadıkları gibi, oportünistler radyodan, Tariş direnişini "amacından saptırılan bir eylem" diye yorumladılar.

İzmir ayaklanmasının 8. yılında yiğit Tariş işçilerini ve onları aktif destekleyen gecekondu halkını saygıyla selamlıyoruz. Onların savaşımı boşa gitmedi. Ayaklanma yenildi ama ondan elde edilen bilgi ve deneyim işçi sınıfının gönlünde ve bilincinde yatıyor.

Bu bilgi ve deneyim, önümüzdeki savaşımlarda, ayaklanmalarda, pratikte ortaya çıkacaktır. Yaklaşan devrimci dalgada, işçi sınıfının, devrim güçlerinin ayaklanmaları, tek tek fabrikalarda kalmayacak, alev alev tüm Türkiye'yi sarıp kucaklayacaktır.

Mehmet Erenler

Baştürk'ün işçi sınıfıyla bağları artık iyice değişmiştir.

Dokunulmazlık kime karşı

DİSK'in son genel başkanı Abdullah Baştürk, DİSK'in 7. ve son genel kurulunu açarken şöyle diyordu:

"... Özellikle CHP'nin faşizme karşı tutarsızlığını her durumda sergiledik. Geçen zaman ve olaylar DİSK'in tavrını doğruladı."

Konuşmanın son bölümü ise şöyle başlıyordu: "Arkadaşlarım, burjuvazi kavgaya davet etmiş bizi. Biz de bu kavgayı kabul etmişiz."

Bu konuşmanın yapıldığı tarihten 2 ay sonra 12 Eylül geldi. Burjuvazinin en kaba yönetim ve sömürü biçimi iktidara kuruldu. Baştürk'ü ve arkadaşlarını Davutpaşa'ya tıktı, işkencelerden geçirdi.

Baştürk bu zorlu dönemi "sınavı iyi vermiş işçi önderi" olarak geçirdi. Yalnızca üç yıllık başkanı olmasına karşın, DİSK'in bütün geçmişini, kendi anlayışı çerçevesinde savundu.

Baştürk şimdi, "faşizme karşı tutarsızlığını" her zaman eleştirdiğini söylediği burjuva partisinin "işçi kökenli" parlamenteri olarak mecliste bulunmaktadır.

28 Ocak 1988 günü, Baştürk, parlamentoda gündem dışı bir konuşma yaptı. ILO'nun 87 sayılı sözleşmesinin, 40 yıl geçmesine karşın, Türkiye tarafından imzalanmamış olmasını eleştirdi. Eğer bu yıl da imzalanmazsa, "ülkemiz"in kara listeye alınacağını belirtti.

> Baştürk'ün büründüğü dokunulmazlık zırhının işçi sınıfına hiçbir yararı yoktur. O yalnızca DİSK'e olan saygınlığın, burjuvazinin hizmetine sunulmasının "serbest pazardaki" değeridir.

Oysa işçi sınıfımızın önünde çözüm bekleyen nice sorunlar var: Kendisinin de yargılandığı DİSK Davası'nın gerekçeli kararı hala yazılmadı. Dava biteli bir yılı geçti. Sıkıyönetim Mahkemesi'nin yargıçları bu kararın yazımının en az bir yıl daha süreceğini belirtiyorlar. İşçilerin milyarlarca liralık mal varlıkları kayyum heyetlerinin elinde bulunuyor.

Sendikalara getirilen sınırlamalar aynen duruyor, İşçilerin yarısına grev yasaklanmış bulunuyor.

Sendikaların herhangi bir yığın örgütü ile dayanışma içine girmesi üzerindeki yasaklar bütün görkemiyle duruyor.

Bütün bunlar, DİSK genel başkanı sıfatıyla kutlama "kokteyl"leri düzenleyen Baştürk'ü rahatsız etmiyor. ANAP iktidarının yüzünden "ülkemiz"in İLO'nun kara listesine alınması endişelendiriyor.

DİSK başkanıyken sosyal demokratlara karşı çıkmanın, bir "tribün şov" olduğu bugünlerde daha iyi anlaşılıyor. Baştürk, işçilere "üye olmaları gereken parti" olarak SHP'yi sunmasının karşılığını parlamentoda bir koltuk kaparak aldı. Baştürk'ün büründüğü dokunulmazlık zırhının işçi sınıfına hiçbir yararı yoktur. O yalnızca DİSK'e olan saygınlığın, burjuvazinin hizmetine sunulmasının "serbest pazardaki" değeridir.

Baştürk'ün bir zamanlar işçilik yapması dışında bugün işçi sınıfı ile hiçbir bağı kalmamıştır. Daha doğrusu, Baştürk, beş yıl sonra, işçi semtlerinde "işçi kesiminin" oylarını sol liberal burjuva partisi SHP'ye kanalize etmek için dolaşabilir. Artık onun işçilerle böyle sınıflararası bir bağı kalmıştır.

Yılmaz Mekikçi

YHK'nın bağladığı sözleşmeyi kabul etmeyen Akbank işçileri savaşımı yükseltiyor!

Hedef fiili grev hakkıdır

Akbank işçileri *şimdi* daha ileri, militan eylemler yapılmasını istiyorlar. Sendikanın iş yavaşlatma, verimi düşürme, döviz işlemlerini geciktirme, *iş bırakma* eylemlerine öncülük etmesini istiyorlar.

(PHA-İstanbul)Görüşülmeye 14 Ekim 1987'de başlanan, işverenin uyuşmazlığa gitmesi ve işkolunda grev yasağı bulunması nedeniyle Yüksek Hakem Kurulu'na (YHK) sevkedilen Akbank sözleşmesi, nihayet bağlandı.

Sözleşmeyi bağlayan YHK, Banksis'in yüzde 65 + 28 bin TL ücret zammı yapılmasına, iş güvencesi ve sendika temsilcisi güvencesine ilişkin istemlerini reddetti. yüzde 55 + 28 bin TL zam verdi. Bazı sosyal hak ve ödemelerde de artış oldu.

Sözleşme, geneliyle işverenin önerdiği çerçevede gerçekleşirken, geçerlilik tarihi 1 Ocak 1988 olarak belirlendi. Böylece, YHK, görüşmelerin başladığı 14 Ekim'den 1 Ocak'a kadar geçen 2,5 aylık sürenin parasını işverene armağan etmiş oldu.

Bu arada, en son bilgilere göre, 1986 yılında 85 milyar kâr eden Akbank, 1987'de net kârını 130 milyara çıkarttı. Banka çalışanlarının ifadelerine göre Akbank, "batık kredisi" en az olan banka...

YHK sözleşmesini işçiler tepkiyle karşıladılar. Banksis, sözleşmenin "yetersiz ve kabul edilemez" olduğunu belirtti, eylem kararlarını uygulamaya koydu. İlk planda 100 bin duyurunun dağıtıldığı bildirildi. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa gibi büyük kentlerde protesto eylemleri düzenlendi. Eylemlerde kadın işçilerin özellikle disiplinli, aktif ve coşkulu olduğu gözlendi.

Şimdi sendika yönetimi, eylemlerin gelecek sözleşme dönemine kadar süreceğini vurguluyorlar. Ama, eylem anlayışı ve kararlılığı Banksis yönetimini çok aşan işçiler, *şimdi* daha ileri, militan eylemler yapılmasını istiyorlar. Sendikanın iş yavaşlatma, verimi düşürme, döviz işlemlerini geciktirme, *iş bırakma* eylemlerine öncülük etmesini istiyorlar.

İşkolunda grev hakkının alınması için savaşımın önemini vurgulayan bir banka işçisi, 12 Eylül 1980 öncesinde, banka işkolunda grev hakkı varken imzalanan son Akbank sözleşmesinin öyküsünü şu sözlerle anlatıyor:

"O zamanlar bizim işkolunda grev yasağı falan yoktu. Uyuşmazlıktan sonra biz hemen grev ilanını işyerlerine astık. *İşte bu yetti.* Herkes parasını çekmeye başladı. O gün öğleden sonra toplu sözleşmemiz imzalandı."

Grev, işçi sınıfının savaşımında önemli bir silahtır. Eylemleriyle Akbank yönetimine korku salan Akbank işçileri, şimdi, işkolunda grev hakkını *fiili* olarak kazanmaya hazırlanıyorlar. Bu savaşımda sendika yöneticilerini de eğiteceklerdir. Ne de olsa, artık, işçilerin istemlerinin önünü alabilecek sendikacı bulmak, bugünün Türkiye'sinde iyice zorlaşmıştır.

Ermenistan'da dev ulusal gösteriler oldu.

SSCB içinde iki cumhuriyet toprak kavgası yapıyor.

Marksizme sırt çevirdikçe batıyorlar

Şubat ayı içinde, Sovyetler Birliği'nde Ermeni sorunu patlak verdi. Ermeniler Azerbaycan sınırları içinde kalan ve Ermeniler'in çoğunlukta olduğu, Nagorno-Karabakskaya bölgesinin yeniden Ermenistan Cumhuriyeti'ne bağlanmasını istediler. Ermenistan'da ve Azerbaycan'da büyük gösteriler ve yer yer çatışmalar oldu.

Gorbaçof yönetimi önce olayları bastıramadı. Gorbaçof'un, sorunun mart ayında toplanacak SBKP Merkez Komitesi toplantısında görüşüleceğini ve soruna adil bir çözüm bulunabileceğini söylemesinden sonra gösteriler ve eylemler durulmaya başladı.

Ermenistan'da nüfusun yüzde 90'ı, Nagorno-Karabakskaya'da da nüfusun yüzde 80'i Ermeni'dir. Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti 1920'de Ermeni, yalnızca yüzde 3'ü Rus'tur. Ermeni, yalnızca yüzde 3'ü Rus'tur. kuruldu, ama 1937'ye kadar Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne katılmadı. Nagorno-Karabakskaya ise 1917 yılından önce Ermenistan'a bağlıydı ama 1923'te Azerbaycan'a katıldı.

Nagorno-Karabakskaya yerel sovyeti, bu yıl 11 Şubat'ta Ermenistan'la birleşme kararı aldı. Bu bölgede Ermenilerle, Azerbaycanlılar arasında çatışmalar çıktı. Ölenler oldu. Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gösteriler oldu.

Aynı günlerde Erivan'ın dışında bir lastik fabrikasının kurulmasını, yani merkezi hükümeti protesto eden çevrecilerin eylemi hemen çıplak ulusal karakter alıverdi. Yüzbinlerce Ermeni, Ermenistan'ın değişik bölgelerinden Erivan'a gelip gösterilere katıldılar. Okullar, fabrikalar kapatıldı.

Gösterilere katılanların sayısının bir keresinde 1 milyona ulaştığı söyleniyor. 3 milyon nüfuslu Ermenistan için bu korkunç bir rakamdır. Yalnızca ve yalnızca bu rakamın büyüklüğü bile, ulusçuluğun hâlâ ne kadar güçlü olduğunu anlatıyor.

Gorbaçof, gösterileri bastırmak üzere üç politbüro üyesini Ermenistan'a gönderdi. Güvenlik tedbirlerini olağanüstü artırdı. Ama Ermeniler Nagorno-Karabakskaya'nın Ermenistan'a bağlanmasında direttiler.

Fabrikalardan, okullardan yüzbinlerin katıldığı gösteriler, yönetici Ermenistan Komünist Partisi'nin dışında örgütlenebilir miydi? Gorbaçof'un, sorunun Merkez Komitesi'nde görüşüleceğini söylemesinden sonra, yüzbinlik gösteriler Ermenistan Komünist Partisi'nin etkisi olmadan durulabilir miydi? Bu soruların yanıtları kısa sürede açığa çıkacaktır.

Lenin, ulusal sorunun ancak komünizmde tamamen ortadan kalkacağını söylemiştir. Sosyalist ülkeler arasında savaş bile olabilir demiştir. Ancak Ermenistan'da olanlar, yalnızca bu çerçevede açıklanamaz.

Ermenistan'da ulusal sorunun (yalnızca Ermenistan'da değil, söylediklerimiz öteki cumhuriyetler için de geçerlidir) devrimden 70 yıl sonra böyle birden canlanmasının nedeni, SBKP'nin, uzun yıllardır izlediği yanlış siyasetle kuruttuğu samanı, Gorbaçof liberalizminin ateşe vermesidir.

SBKP Lenin'den sonra, değişik uluslardan proletaryayı enternasyonalist ruhla yetirince eğitmediği, Lenin'in ölümünden önce yaptığı özel uyarılara rağmen, ulusal sorunun hassasiyetini bir türlü iyi kavrayamadığı için, devrimden 70 yıl sonra ulusal sorun, ciddi bir sorun olarak böyle *yeniden canlanıyor.* Gorbaçof'un izlediği reformist çizgi, sınıf bakış açısını geri itip, demokratikleşme yerine liberalleşme getirdiği için ulusal sorun Gorbaçof döneminde patladı.

Ermeni sorunu, patlayan ilk ulusal sorun değildir. Son yıllarda Kırgızlar, Kırım Tatarları, Baltık ulusları da ulusal temelde eylemler yaptılar. Sovyetler Birliği'nde 100 ulusun olduğu düşünülürse, ulusal sorunun Sovyetler Birliği'nde ne büyük bela olduğu görülüyor. Ulusal sorunların boyutları da giderek büyüyor. Ermeni sorunu bunu çok güzel gösteriyor.

Son Ermeni sorunu bize bir şeyi daha hatırlattı. *İşçinin Sesi* Sovyetler Birliği'nde ulusal sorunların çözülmediğini, içten içe kaynamakta olduğunu söylediğinde, o zamanki adlarıyla menşevikler, bugünkü likidatörler, sosyal demokrat resmiler, bize anti-Sovyet demişlerdi. Şimdi söylesinler bakalım kim anti-Sovyet'tir? Ulusal sorunları çözmek yerine, onların üstünü cilalı nutuklarla kapatan SBKP yönetimleri ve likidatörlerimiz mi, yoksa ulusal sorunа Leninci çözüm öneren *İşçinin Sesi* mi?

Hayat *İşçinin Sesi*'nin doğru olduğunu gösterdi. Bugün Gorbaçof ve bizim zavallı likidatörlerimiz anti-Sovyet ve de ulusçudurlar.

Çavuşesku'nun reformları merkezi planlamayı güçlendirici yöndedir.

Romanya, Gorbaçof'un reformlarına karşı

Romanya işçi sınıfı artık şu ya da bu kesim tarafından kullanılmaya karşı çıkıyor. Parti, işçinin bu eğilimini kendi içinde örgütler, aktif yığın demokrasisinin önündeki engelleri temizlerse, Romanya'da sevindirici gelişmeler olabilir.

Romanya'da geçtiğimiz yıl içinde işçiler, Braşov'da, İbrail'de, Sibiu'da, öğrenciler, Iasi'de yaşam koşullarını protesto ettiler. Yaşam koşullarının kötüleşmesi, izlenen ekonomik siyasetin ürünüdür. Romanya Komünist Partisi (RKP) genel sekreteri ve devlet başkanı Nikolay Çavuşesku, sorunları, ekonomik siyasetini değiştirmeden, merkezi devlet planlamasını güçlendirerek çözmeye çalışıyor. Bu siyasetle, RKP ile SBKP'nin arası daha da açılırken, Romanya emperyalistlerin "gözde" sosyalist ülkesi olmaktan da çıkıyor.

Romanya'daki eylemler

Romanya'da fiyatların yükselmesi, bazı yiyecek maddelerinin azlığı ya da yokluğu toplumda hoşnutsuzluk yarattı. Kasım ayında, elektriğe, yakıta, bazı mallara yeni zamlar yapıldı. Bu zamların ardından, Braşov'da, kamyon fabrikasında çalışan işçilere "yeterince para" olmadığı gerekçesiyle ücretlerinin ancak yarısı ödendi.

Bu, Braşov'daki işçiler için bardağı taşıran son damla oldu. Braşov'da kamyon fabrikasında çalışan 10 bin işçi sokağa döküldü. İşçiler yürüyüş yaptılar. Belediye binasının ve kentin parti merkezine saldırdılar. Polis ve ordu bir güne yakın süren ayaklanmayı güçlükle bastırdı. İki polisin öldürüldüğü ve birçok insanın yaralandığı söyleniyor.

Braşov'daki işçilerden sonra, İbrail'deki işçiler de protosto eylemleri yaptılar. Eylemleri polis ve ordu hemen bastırdı.

Sibiu kentinde traktör fabrikasında çalışan 5 bin işçiden 700'ü maden ocaklarına ve tersaneye çalışmaya gönderildiler. Bu işçiler çalışacakları yere gittiler, fakat çalışmadan geri döndüler. Geriye döndüklerinde kentteki parti sekreterini trenden aşağı attılar.

Geçtiğimiz yıl, üniversite öğrencileri de, Iasi'de ve Bükreş'te yaşam koşullarını protesto eden gösteriler yaptılar.

Romanya'nın 1970'lerdeki sanayileşmesi belli bir refah yaratmıştı. 1981 yılında başlayan kemer sıkma siyaseti ise giderek yaşam standardını düşürdü ve bu yıl, işçi sınıfını ciddi olarak vurmaya başladı.

Bunun üzerine 14 Aralık'ta gecikmeli olarak toplanan RKP konferansı, toplumda huzursuzluk kaynağı olan, ücretlerin artırılması, üretim hedeflerine ulaşabilmek için önlemler alınması, 1988 yılında yeni dış borç alınmaması ve dış borçların ödenmesinin sürdürülmesi gibi konularda kararlar aldı.

Çavuşesku'nun ekonomik reformları

Konferansta, Çavuşesku, ülkenin "karmaşık sorunlarının" pazara dayalı "arz-talep kanunları" ile değil de "sosyal ekonomik gelişme" ile çözüleceğine inandığını vurguladı. Bunun için de merkezi devlet planlamasını güçlendirme yönünde önlemler alınmasını savundu. Konferans, bu doğrultuda kararlar aldı.

Çavuşesku, yeni yıl mesajında da, ekonomik ve toplumsal hedeflerin gerçekleştirilemediğini açıkladı. Ülkenin sorunlarının çözümünün, hedeflerin ve yapılan planların gerçekleştirilmesine bağlı olduğunu vurguladı.

Romanya son yıllarda büyük ölçüde dış borçlanmaya gitmiş, bu nedenle ekonomide dış borçları ödemeye öncelik vermişti. Epeyce dış borç ödendi ama, bu ekonomik siyaset, beraberinde başka sorunlar getirdi.

Romanya 1981 yılında 10.5 milyar dolar olan dış borcunu 1986 yılında 5.5 milyar dolara düşürmeyi başardı. Bunu kemerleri sıkma ve ihracata dönük üretim ile gerçekleştirdi. Bu siyaset sonucunda fiyatlar arttı, ülkede üretilen yiyecek maddeleri ihraç edildi. Ülkede yiyecek sıkıntısı doğdu. Enerji açığı büyüdü.

Ayrıca, geri teknoloji kullanımı nedeniyle, fabrikalar düşük verimle, enerji israfı ile çalışıyor. Fabrikalarda üretimin durmaması için evlerde elektrik kısıntılarına gidiliyor. Düşük verimle çalışan fabrikalara yapılan devlet yardımları, fiyatların artmasına neden oluyor.

> **Çavuşesku'nun reformları, merkezi devlet planlamasını güçlendirmektedir. Buna karşılık, Gorbaçof'un reformları tarımda ve endüstride özel mülkiyeti ve özel girişimciliği destekliyor. Ekonomide kapitalizme özgü, pazara dayalı üretimi savunuyor.**

Fiyatların kasım ayında artırılması, işçilerin ayaklanmasına yol açtı. Bunun üzerine Aralık'ta toplanan konferansta, işçileri memnun etmek için, ücretlere yüzde 10 zam yapılması onaylandı. Yiyecek stoklarının artırılacağına dair söz verildi. Böylece işçilerin hoşnutsuzluğunun daha fazla artmamasına özen gösterildi.

Romanya Komünist Partisi, ülkenin artan sorunlarını bugüne kadar izlediği siyasette değişiklik yapmadan çözmeyi amaçlıyor. Bu siyasette, sorunları, dışarıdan destek almadan ülkenin kendisinin çözmesini hedefliyor. Bunun için emperyalist ülke ve finans örgütlerinden dış borç almayı durdurdu. Dış borçları da hızla ödüyor. 1991 yılında dış borçların 1.5 milyar dolara düşürülmesi planlandı.

Romanya'nın sosyalist ülkelere ve emperyalist ülkelere yaptığı ihracat, ithalatından fazladır. Ancak bu ticaret fazlası, dinamik bir ekonomiyi değil, ithalatın kısılmasını ve ihracata verilen önemi anlatıyor. Romanya, ticaret fazlasını dış borçlarını ödemek için kullanıyor.

Son sıralarda Romanya'nın hem sosyalist ülkelerle, hem de emperyalist ülkelerle ilişkileri soğuyor. Gorbaçof'un reformlarının açıklanmasından sonra, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin artmasına rağmen, siyasal ilişkilerin eskiye göre daha da geriledigi gözlemleniyor. Öte yandan, bir zamanlar ABD'nin "gözde" sosyalist ülkesi olan Romanya, emperyalist ülkelerle olan siyasal ilişkilerini de geriye çekti.

Çavuşesku "solda" kaldı

Gorbaçof'un Mayıs ayında Romanya'ya yaptığı ziyarette, RKP ve SBKP arasındaki ayrılıklar daha da belirginleşti. Çavuşesku, Gorbaçof'un, tarım ve sanayideki merkezi denetimin zayıflatılması önerisini reddetti.

Çavuşesku, tarımda daha büyük ve merkezi kollektif çiftlikler kurdurdu. Fabrikalara, kârlılık esasına göre değil de, toplumun ihtiyaçlarına uygun devlet desteği verildi. İşçi ücretlerine verimliliğe bağlı olmadan zam yapıldı. Çavuşesku bu reformlarla, Gorbaçof'un solunda kaldı.

Çavuşesku'nun reformları, merkezi devlet planlamasını güçlendirmektedir. Buna karşılık, Gorbaçof'un reformları tarımda ve endüstride özel mülkiyeti ve özel girişimciliği destekliyor. Büyük ölçekli üretimi küçük parçalara bölüyor. Ekonomide kapitalizme özgü, pazara dayalı üretimi savunuyor. Buna göre de üretimi ve ücretleri kâra bağlıyor. Bunlar açıkça, sosyalizmi geriye çevirecek reformlardır.

Çavuşesku, Gorbaçof'un tuttuğu yolu eleştiriyor. Ancak Çavuşesku'nun ekonomik reformlarına da demokratikleşme yeterince eşlik etmiyor. İşçi sınıfının ve emekçi halkın muhalefetinin gerçek boyutlarını bilmek mümkün değildir. Fakat açık olan birşey var:

Romanya işçi sınıfı artık şu ya da bu kesim tarafından kullanılmaya karşı çıkıyor. Parti, işçinin bu eğilimini kendi içinde örgütler, aktif yığın demokrasisinin önündeki engelleri temizlerse, Romanya'da sevindirici gelişmeler olabilir.

Sayfayı hazırlayan: Ahmet Fırat

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 349, 2 Mart 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Türkiye burjuvazisi, kapanan bir çağın bütün çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu, kendi umutsuzluğunu her yönüyle sergiliyor.

Eskiye vuralım yeniyi kuralım!

Bırakın burjuva liderleri, burjuva devlete, yasalara, kokuşmuş burjuva değerlere saygı duyan kimse kalmadı. Her işçi eylemi, her yığınsal gösteri, en başta burjuvazinin çiğneyip geçtiği yasaları, burjuva hukukunu lime lime ediyor. Böylece, hakkın, yasaya vb. değil, işçi sınıfının yığınsal ve militan kavgasına bağlı olarak kazanılacağı, bilinçlerde iyice yer ediyor.

Ekonomide, siyasette, içeride ve dışarıda, burjuvazinin omuzlarındaki sıklet, artık terazinin taşıyamayacağı ölçülere doğru hızla büyüyor.

Yolsuz burjuvazi

Tercüman yazarı Ergun Göze, "Ergenekon'dan çıkamadık" başlıklı bir yazısında, burjuvazinin dört bir yanının, aşılması son derece güç, hatta olanaksız engellerle dolu olduğunu anlatıyor. "Ergenekon'da mı kalacağız hep" diye sızlanıyor.

Turgut Özal, bir konuşmasında "Türkiye'nin bir nevi etrafını duvarla kapatmış olduğunu" söylüyor. Yalnızca ekonomik alanda değil, her alanda "dışa açılmak *mecburiyetinde* olduğunu" vurguluyor. ANAP genel başkan yardımcısı Melih Aşık ise, "bütün dünyada söz sahibi olmamız,... dostunun güvendiği, düşmanının korktuğu Türk devletini yaratmamız lazımdır" sözleriyle onlara katılıyor.

Bu sözlerin hepsi aynı şeyi anlatıyor: Burjuvazinin emperyalistleşme gereksinimi! Üstelik, burjuvazi, çok iyi farkında ki, bırakın gelişip güçlenmeyi, *hayatta kalabilmesi* buna bağlıdır.

Ama, emperyalistlerce paylaşılmış bir dünya pazarında, Türkiye burjuvazisi, anlamlı büyüklükte bir kırıntı bile koparamıyor. Koparttırmıyorlar. Batıda vize, kota engelleri... Doğuda, ondan daha erken, daha becerikli, daha usta rakipler... Son on yılda Türkiye finans-kapitalinin öğrendiği cambazlık numaraları bu engelleri aşmaya yetmiyor. Burjuvazi, "Ergenekon"dan(!) çıkamıyor.

Öte yandan, içeride ekonominin dizginlerini zar zor elinde tutabilen finans-kapitalin, bugün işlerin çığrından çıkmasını engellemek üzere aldığı önlemler(!), çok kısa süre içinde sınıf savaşımını daha da kabartıcı etki yapacaktır. Yığınların zaten ayakta olan öfkesi, daha da kabaracaktır.

Burjuvazi, çıkmazdadır, çözümsüzdür. Burjuvazi yolsuzdur. Bu nedenle de epeyce huzursuzdur.

Huzursuz burjuvazi

İşçi sınıfının yükselen sınıf savaşımı karşısında devrim korkusu hepten depreşen burjuvazi, *huzursuzdur.* Kendi içinde çelişkiler, çatışmalar azmaktadır. Rauf Tamer'in şu sözleri, durumlarını güzel yansıtıyor:

"Sevgi eksikliği, bir ejderha gibi içimizi kemiriyor. Siyasette, ticarette, cemiyette, basında, tıpta, adliyede, mülkiyede, maliyede, velhasıl *her yerde...* Uygar bir rekabet değil, kan davasına dönüşmüş bir husumet var... Kin ve nefret var.

"(...)

"Kolkola girip, Türkiye düşmanlarına karşı kavga vermeleri gereken - çok kere de başarıyla vermiş olan -insanlar, şimdi her şeyi kenara itmiş, *birbirini yiyor.*

"(...)

"Bu hava, toplumun her kesimine yansıyor... Cemiyet hayatında, lüzumsuz cepheleşmeler görüyoruz...

"(...)

"Hizmet yarışında değil, öfke denizindeyiz.

"Hepimiz bir sinir küpüyüz.

"(...)

"Herkes yetkili... Herkes savcı, herkes hakim... Çünkü herkes ahlaksız, herkes namussuz..." (*Tercüman*, 15 Şubat 1988)

Burjuvazinin psikolojisi bundan daha güzel zor yansıtılır.

İşçi sınıfından duyulan korku, sorunları çözememiş olmanın telaşı, zalimlerin tedirginliği, paranın padişahlığı temelinde kurulan dostlukların(!), "tehlike" (yani, devrim) yakınlaştıkça birbiriyle gırtlaklaşmaya dönüşmesi... Kokalıkla yüzsüzlüğün omuz omuza gitmesi... Burjuvazinin bugünkü durumunu bunlar özetliyor.

Yüzsüz burjuvazi

Burjuvazi içinde çelişkilerin, çatışmaların azmasıyla birlikte, sistemin doğası gereği süren bir sürü pislik, bu çatışmalar arasında su yüzüne çıkıyor.

Hayali ihracat, sahtekarlık, hırsızlık, dolandırıcılık, rüşvet, vurgun, sivil-üniformalı mafya, cinayet... Ne ararsanız, çarşaf çarşaf ortalığa saçılıyor. MIT raporu olayı, Vuralhan, Bilge Erol olayı, daha yüzlercesi, sağlı sollu tüm *burjuvazinin* pis dünyasından kamuoyuna yansıyan çeşitli sahnelerdir.

Ama, burjuva liderlerin suratları talim görmüş kayış gibi. Tınmıyorlar bile. Böylece, toplumda bu mikroplara karşı, kazaen biraz saygı duyan kaldıysa, onların da aklı başına geliyor. Bırakın burjuva liderleri, burjuva devlete, yasalara, kokuşmuş burjuva değerlere saygı duyan kalmadı. Her işçi eylemi, her yığınsal gösteri, en başta burjuvazinin çiğneyip geçtiği yasaları, burjuva hukukunu lime lime ediyor. Böylece, hakkın, yasaya vb. değil, işçi sınıfının yığınsal ve militan kavgasına, demokrasi savaşımı yükseltmesine bağlı olarak kazanılacağı, bilinçlerde iyice yer ediyor.

Hukuksuz burjuvazi

Burjuvazinin soytarılığı ve telaşı, hukukunda da yansıyor.

Muzır yasasını alalım. Bu yasanın "ahlakı korumak"(!) amacıyla getirdiği olağandışı ağır parasal ceza hükümleri (şimdiye dek verilen cezalar 8 milyarı, verilecekler ise 50 milyarı buluyor), yasayı bir komediye dönüştürdü. Mahkemeye verilen yayıncılar da, kendilerine kesilen milyarlarca liralık cezaları ödemeyeceklerini söyleyerek, zaten yaralı olan burjuva hukukunu iyice kangren ediyorlar.

Öte yandan, burjuvazinin sorunları o denli ağır ve üstünde durduğu zemin öyle kaygan ki, dün yaptığı yasa bugün onun elini bağlayabiliyor. Onun için, burjuvazi, işlerini, tereyağından kıl çeker misali, kanun hükmünde kararnamelerle (KHK) yürütmeye çalışıyor.

Ancak, bu yolun yasadışılığı, burjuva hukuk normlarına aykırılığı iyice ortaya çıktı. Avukat Atilla Sav, anayasaya göre, KHK'ların, çıkarıldıkları "yasama dönemi"nde TBMM'de onaylanmasının gerektiğini yazıyor. (*Milliyet*, 16 Şubat 1988) O dönemde onaylanmayan KHK'lar, *hükümsüz* kalıyor.

Böyle, hükümsüz kalmış KHK'ların sayısı şimdiden 80'i aşmış durumdadır. Bu demek oluyor ki, burjuvazi, ülkeyi, hiçbir hukuksal dayanağı olmayan, keyfi, kanundışı yöntemlerle yönetiyor.

Burjuvazinin bile her fırsatta çiğneyip geçtiği burjuva hukukuna, yasalara, anayasaya işçi sınıfı, emekçiler neden saygı duysunlar, niye uysunlar? Burjuvazi kendisi hukuksuzdur! İşçi sınıfı da, küçük burjuvazi de, buna kayıtsız kalmıyorlar. Ama nasıl?

Küçük burjuva aydınlar, "hukuksuzluk"un ortadan kaldırılması, burjuva legalitesinin ayakları üstünde doğrultulması için yalvarıp yakarıyorlar. Oysa işçi sınıfı, yerlerde sürünen burjuva legalitesini doğrultmak değil, onun çürümüşlüğünü sergilemek, onu öldürücü darbeyle iyice yere sermek, kendi legalitesini getirmek gerektiğini düşünüyor. Bunun da tek yolu devrimdir.

Bahtsız burjuvazi

Burjuvazi bahtsızdır. Çünkü o "köşeyi"(!) dönemiyor, ama işçi sınıfı devrime yürüyor. Bu yolda, kendisini kendi koyduğu hukuk kurallarıyla bile sınırlı tutmayan burjuvazinin yasalarını, sınıf savaşımının harında eriterek ilerliyor. "Burjuva legalitesi yerlerde sürünüyormuş! Hiç umurumuzda değildir! Yumruğumuzu burjuvaziyi yere sermek için sıkıyoruz" diyor!

Burjuvazi, gerçekten talihsizdir. Onun çağı her giden günle kadük oluyor. Yeni çağa ulaşabilmek için, eski çağa sıkı vuralım. Savaşımı militanlaştırıp yaygınlaştıralım!

Salih Can

Sosyal demokrasi sömürünün incir yaprağı olmaya çalışıyor.

İncir yaprağı bile olamıyorlar!

Türkiye'de sömürü çok büyüktür, sosyal demokrasi ise çok küçüktür. Türkiye'de sömürü gizlenemez, ancak yıkılır.

SHP lideri İnönü, TİSK'i ziyaret İşveren lideri Halit Narin'den, "emekçi kitlelerin önündeki engellerin kaldırılmasında katkı(!)" etmiş. istemiş.

Burjuvazinin "sol", liberal kanadının temsilcisi olan İnönü'nün, "işçiler adına" böyle bir "yardım" isteğinde bulunması, cıdarları çatırdamakta olan düzeni kurtarma çabasıdır. İnönü, Narin'i, iyice keskinleşmekte olan sınıf savaşının biraz yumuşatılması ve böylelikle devrimci dalganın baştan savılabilmesi için, somut bir şeyler yapılması konusunda *uyarmaktadır.*

İnönü, aynı görüşmede sosyal demokrasinin görüşlerini şöyle özetliyor:

"Kapitalizmin kendi koşulları içinde denetlenmesini sağlayarak, eşitsizlikleri, denetsizlikleri asgari düzeye indirerek, emekçileri koruyarak, güçlendirerek, *sosyal barış içinde* ilerlemek bizim düşündüğümüz yoldur."

Bu görüşler, sosyal demokrasinin, sömürüye incir yaprağı olmaya çalıştığını çok güzel sergiliyor. Sosyal demokrasi, sömürü, çaktırmadan, "sosyal barış" örtüsü altında sürsün istiyormuş! Bunun olabilmesi için emperyalistleşme gereklidir. Sosyal demokrasi emperyalistleşme peşindedir.

Sosyal demokrasinin Kürt sorununda tutumu ise tam bir cibilliyetsizlik örneğidir.

SHP, Kürtleri bir "azınlık" olarak bile görmüyor. Ecevit, Kürt sorununda, "kendini Kürt sayıp ulusal açıdan Türklüğü kabul etmek *koşulu* ile kişinin 'ben Kürt asıllıyım' demesinde hiç sakınca görmem" diyor. Eski şöven görüşlerini cilalayıp, günün koşullarına "uydurup" yeniden sunuyor. Sosyal demokrasi şövenisttir.

Bu arada, bir başka sosyal demokrat, Uğur Mumcu, Kürt sorununu CIA ile bağlıyor. Böylece, Kürt ulusal hareketini, Kürt ulusunun demokratik haklarının savunusunu yapanları, "emperyalizmin, CIA'nın adamı" olma suçlamasıyla tehdit ediyor. SHP Doğu Komisyonu da, Mumcu'yu tamamlıyor. "Şiddet çözüm değildir" diyor. Hem burjuvaziye "uygarlık" uyarısı yapıyor. Hem de Kürt ulusuna "silahı bırak" diyor. Sosyal demokrasi, demokrat olmak ne söz, Kürt ulusunun azılı düşmanıdır.

Emperyalizmin ne düşündüğü, planladığı, ulusal sorunda işçi sınıfını hiç bağlamaz. O, tek tutarlı demokrat olarak, ezilen ulusun ayrılma hakkı dahil kendi yazgısını belirleme hakkını sonuna dek savunur. İşçi sınıfı Kürt ulusunun yanındadır.

Sosyal demokrasi ise, demokratlıkla uzak yakın ilişkisi olmayan, şövenist ve emperyalistleşme peşinde burjuva bir akımdır. Sömürünün incir yaprağı olmaya çalışıyor ama, Türkiye'de sömürü çok büyük, sosyal demokrasi çok küçüktür. Türkiye'de sömürü gizlenemez, ancak yıkılır!